

Co četly v roce 2009 české děti

Knihy oceněné v soutěžích:

**SUK – Čteme všichni
Magnesia Litera
Zlatá stuha**

**Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka
2. ročník projektu na podporu čtenářské gramotnosti**

**Ústav pro informace ve vzdělávání
2010**

Úvodem

Tuto příručku, která je již třetí v pořadí, jsme sestavili na pomoc všem, kdo pracují s literaturou pro děti a mládež, především učitelům základních škol, knihovníkům dětských oddělení veřejných knihoven, případně rodičům. Základem příručky jsou informace o knihách vydaných v roce 2009, kterým dětské čtenáři dali nejvíce hlasů v celostátní anketě o nejoblíbenější knihu roku *SUK – Čtete všichni*. Názory dětí doplňuje pohled dospělých, učitelů českého jazyka a knihovníků dětských oddělení veřejných knihoven. Zároveň zde najdete informace o knihách, které byly oceněny v dalších dvou celostátních literárních soutěžích, v nichž se udělují ceny knihám pro děti, *Magnesia Litera a Zlatá stuha*.

V dnešní době, kdy je knížka jen jedním z médií, s kterými může dítě pracovat, často slyšíme nářky, že děti nečtou. Sedmnáctiletá zkušenost z ankety *SUK* nás opravňuje k opatrnému optimismu: existuje mnoho dětských čtenářů, kteří chodí pravidelně do veřejných nebo školních knihoven a jsou zvyklí číst. Zpravidla také dobře znají nové knihy, které pro ně byly napsány, a velmi často znají jména těch, kteří ty knihy pro ně vytvořili, spisovatele i výtvarníky. Dovedou si také sami vybírat příběhy, které je oslovují.

Existuje však také mnoho dětí, které k tomu, aby propadly kouzlu psaného příběhu, potřebují někoho dalšího. A to jsou vedle kamarádů především dospělí, rodiče, knihovníci a v neposlední řadě učitelé. Jsme přesvědčeni, že právě tito dospělí by měli znát nejen kvalitní nové knihy vydávané pro děti, ale i ty, které se dětem líbí a rády je čtou, i když jejich literární úroveň může být diskutabilní.

Přes všechny pokroky informačních technologií není snadné získávat rychlý a pravidelný přehled o nových knihách pro děti. A přesně tyto informace najdete v naší příručce.

Na závěr jsme připojili stručnou informaci o tom, co četlo téměř třináct tisíc letošních absolventů prvních tříd základních škol. Jde o informaci o resortním projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy „Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka“. Velmi nás těší, že po prvním úspěšném ročníku tohoto projektu přibylo mnoho respondentů ankety *Suk* ze škol, které se doposud ankety nezúčastňovaly.

Přejeme vám příjemné prohlížení a byli bychom rádi, kdyby se alespoň některé knihy zde uvedené objevily jak ve školních knihovnách, tak v hodinách literatury.

Akce SUK – Čteme všichni

Největší pozornost jsme věnovali soutěži, kterou již osmnáct let pořádá Ústav pro informace ve vzdělávání, Národní pedagogická knihovna Komenského, pracoviště Sukova studijní knihovna literatury pro mládež. Důvod je prostý. Ceny knihám zde udělují dětská čtenářská a pak také učitelé a knihovníci dětských oddělení veřejných knihoven, tedy ti, jimž jsou knihy určeny. Hlasování se každoročně účastní několik tisíc dětí z celé republiky a více než sto knihovníků.

Název akce je odvozen od jména Václava Františka Suka, významného teoretika v oblasti literatury pro mládež a zakladatele jediné vědecké knihovny zaměřené na problematiku literatury pro děti a mládež, Sukovy studijní knihovny literatury pro mládež. Má podobu ankety, ve které hlasují o nejoblíbenější dětské knize vydané v uplynulém kalendářním roce dětská čtenářská a knihovníci dětských oddělení veřejných knihoven z celé republiky.

Cenu dětí získávají první tři tituly s největším počtem hlasů, přičemž není důležité, jedná-li se o původní český, nebo přeložený titul, ani jestli knížka vyšla v prvním, nebo dalším vydání. Jedinou podmínkou je, aby knížka vyšla v příslušném kalendářním roce. Stejná jsou pravidla pro udělení cen knihovníků.

Zároveň vybírá porota učitelů českého jazyka nejlepší tituly z prvních vydání knih českých autorů, které doporučuje Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy jako podklad pro udělení cen ministra školství, mládeže a tělovýchovy *Za přínos k rozvoji dětského čtenářství*. Cenu ministra školství může získat až pět titulů českých autorů, které v příslušném roce vyšly v prvním vydání. Hlavním cílem udělení této ceny je snaha upozornit na opravdu kvalitní, nové tituly literatury pro děti a mládež, které lze doporučit jak pro doplňkovou četbu dětí, tak pro společné čtení při vyučování.

Se vznikem akce *Noc s Andersenem* vznikla i cena čtvrtá, kterou udělují oblíbené knize nocležníci v knihovnách, a ta má název *Cena Noci s Andersenem*.

Ceny získávají autor, ilustrátor, nakladatel, případně další původce díla.

Záměrně jsme do příručky zařadili vedle knih oceněných i žebříček dvaceti knih, které děti v anketě označily za nejčtenější. Vzhledem k tomu, že hlasy do ankety mohou děti poslat jakékoli knize bez omezení, najdete mezi dvacítkou i dívčí romány, dobrodružné a detektivní příběhy, někdy i tituly, které dětem určeny nejsou. Seznam vypovídá mnoho o současném vkusu dětí. Ten by měli znát všichni dospělí, kteří s dětmi v oblasti četby pracují, aby mohli dětskou četbu nenásilně usměrňovat, případně i ovlivňovat.

Snažili jsme se maximálně přiblížit i autory knih, kterým děti své hlasy odevzdaly. Najdete zde proto odkazy na jejich webové stránky, které jsou často velmi důležitým zdrojem dalších informací a jsou tvořeny s cílem zaujmout dětského čtenáře. Další informace o většině českých autorů píšících pro děti je možno získat v dvoudílné příručce *Současní čeští spisovatelé knih pro děti a mládež*, kterou vydal Ústav pro informace ve vzdělávání.

K záznamům u dvaceti dětmi nejčtenějších knih jsme připojili i krátkou ukázkou.

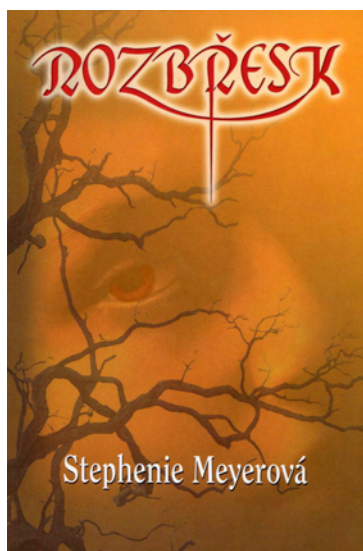
Letos proběhl již sedmnáctý ročník akce a pomalu připravujeme ročník další.

Další informace na www.npkk.cz

SUK 2009

(dvacet nejčtenějších knih roku – na základě výsledků ankety dětí)

1. Stephenie Meyerová: Rozbřesk (Egmont)
2. Jeff Kinney: Deník malého poseroutky 1, 2 (Albatros)
3. Michaela Burdová: Poselství jednorožců, 3. díl (Fragment)
4. Christopher Paolini: Brisingr (Fragment)
5. Miloš Kratochvíl: Pachatelé dobrých skutků 1, 2 (Mladá fronta)
6. Jacqueline Wilsonová: Moje sestra Jodie (BB art)
7. Miroslav Buberle – Barbora Červenková: Peklo s princeznou (Knižní klub)
8. Vojtěch Steklač: Dvojčata v akci (Albatros)
9. Ivona Březinová: Okno do komína (Ústav pro informace ve vzdělávání)
10. Libuše Palečková: Kdo je kdo? aneb cesta, cestička (Popocatepetl)
11. Jiří Kahoun: Štěstíčko a kocouří dědeček (Knižní klub)
12. Thomas Brezina: Fantom školy (Albatros)
13. Jilly MacLeod: Jak bylo skoro všechno vynalezeno podle Koumáků (Knižní klub)
14. Jiří Kahoun: Jak se mají včelí medvídci od jara do zimy (Albatros)
15. Ivona Březinová: Blázniví donkichoti (Albatros)
16. Francesca Simon: Darebák David chystá léčku (BB art)
17. Stephanie Zweig: Pes hledá člověka (Albatros)
18. Jacqueline Wilsonová: Líza Bublina (BB art)
19. Karen McCombie: Brácha je superstar (Fragment)
20. Rob Reger a Jessica Grunerová: Emily Strange – Ztracené dny (Albatros)

1. místo:

Rozbřesk / Stephenie Meyerová. Z angl. originálu přeložila Markéta Demlová – 2. vyd. – Praha : Egmont, 2009. – 604 s
ISBN 978-80-252-1334-6

Čtvrtý díl upírské ságy přináší vyvrcholení vztahu dívky Belly k upírovi Edwardovi. Sňatkem se z ní stává upírka. Když se jí narodí dítě, musí ho uchránit před nebezpečnou rodinou Volturiových. Do záchranu dítěte i Belly se opět zapojí Vlkodlak Jacob...

Zaslechla jsem hudbu, ještě než jsem vystoupila z auta. Edward se nedotkl piána od té noci, co Alice odešla. Teď, jak jsem zavírala dveře, jsem uslyšela píseň, která pomalu přešla do mé ukolébavky. Edward mě vítal doma.

Pomalu a opatrně jsem vytáhla z auta Renesmé – tvrdě spící, byli jsme pryč celý den. Jakoba jsme nechali u Charlieho, říká, že se sveze domů se Sue. Napadlo mě, že si možná snaží

naplnit hlavu něčím triviálním, aby vytlačil vzpomínku na to, jak vypadal můj obličej, když jsem prošla Charlieho dveřmi.

Jak jsem teď kráčela pomalu k domu, uvědomila jsem si, že jsem dneska ráno taky sdílela naděje a povznesenou náladu, které vytvářely kolem velkého bílého domu téměř viditelnou auru. Teď mi připadaly cizí.

Chtělo se mi zase plakat, když mi došlo, že Edward hraje pro mě. Ale sebrala jsem se. Nechtěla jsem, aby něco tušil. Jestli to půjde, nenechám Arovi v jeho mysli žádné nápovědy.

Edward otočil hlavu a usmál se, když jsem vstoupila do dveří, ale hrál dál.

„Vítej doma,“ řekl, jako kdyby byl kterýkoli normální den, jako kdyby v místnosti nebylo dvanáct upírů, kteří se zabývali různými činnostmi, a tucet dalších, rozptýlených někde po okolí. „Měli jste se u Charlieho hezky?“

„Ano. Promiň, že jsme byli pryč tak dlouho. Zajela jsem si na nákup, abych obstarala vánoční nákupy pro Renesmé. Já vím, že to nebude kdovíjaká událost, ale...“ Pokrčila jsem rameny.

Edwardovy rty se svésily v koutcích. Přestal hrát a otočil se na stoličce, takže ke mně byl obrácený celým tělem. Položil mi jednu ruku kolem pasu a přitáhl si mě blíž k sobě. „Já jsem na to moc nemyslel. Jestli ty z toho chceš udělat událost...“

„Ne,“ přerušila jsem ho. Vnitřně jsem se děsit představy, že bych se měla snažit předvádět větší nadšení, než je nezbytné minimum. „Ale nechtěla jsem to odbýt jen tak. Měli bychom jí dát alespoň nějaký dárek.“

„Ukážeš mi ho?“

„Jestli chceš. Je to jenom maličkost.“

Renesmé spala jako dudek, tiše mi pochruovala na krku. Záviděla jsem jí. Bylo by hezké uniknout realitě, i když jen na pár hodin.

Opatrně jsem z kabelky vylovila sametový váček z klenotnictví, přitom jsem se snažila, aby Edward neviděl peníze, které jsem tam pořád měla.

„Upoutalo mě to ve výloze jednoho starožitnictví, když jsem jela kolem.“

Vytrásla jsem mu do dlaně malý zlatý medailonek. Byl kulatý, po obvodu lemovaný útlým zlatým révovým úponkem. Edward rozepjal drobný uzávěr a podíval se dovnitř. Bylo tam místo na malou fotografii a na druhé straně nápis ve francouzštině.

„Víš, co tam stojí?“ zeptal se zjihle, dojatě.

„Prodavač mi říkal, že je to něco jako – víc než svůj vlastní život – Je to tak správně?“

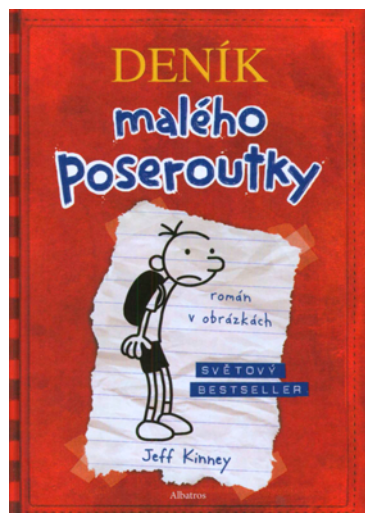
„Ano, je to tak správně.“

Podíval se na mě, v topazových očích zkoumavý pohled. Krátce jsem ho opětovala a pak předstírala, že mě zaujala televize.

„Určitě bude,“ řekl vesele, nenuceně a já jsem si v tu chvíli byla jistá, že ví, že před ním něco tajím.

(Rozbřesk)

www.stepheniemeyer.com

2. místo:

Deník malého poseroutky : zápisky Grega Heffleyho : román v obrázcích / Text a ilustrace Jeff Kinney. Z angl. originálu přel. Veronika Volhejnová – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2009. 2 díly. – 1. díl 218 s., 2. díl 218 s.

ISBN 978-80-00-02225-3 (1. díl)

ISBN 978-80-00-02225-3 (2. díl)

Dva díly knížky, která je vhodná především pro hochy, mapují dva školní roky desetiletého Grega. Je prostředním ze tří sourozenců, musí poslouchat staršího bratra a menšího sourozence musí vypravovat do školky. Má problémy se staršími a silnějšími spolužáky. Navíc se mu o prázdninách stane nemilá příhoda a starší bratr jí může kdykoli proti němu použít. Knížka je psána, jak název napovídá, formou deníku. Spisovatel volí formu krátkých, většinou humorných sdělení, která „učte“ i ne příliš zběhlý čtenář. Autorovy jednoduché ilustrace děj vtipně dokreslují.

Čtvrtek

Máma dneska večer přišla do mého pokoje s letákem v ruce. A jen jsem ho uviděl, věděl jsem PŘESNĚ, co to je.

Bylo to oznámení, že ve škole se koná konkurs na zimní představení. Měl jsem to vyhodit hned, jak sem to našel v kuchyni na stole.. PROSIL jsem ji málem na kolenou, aby mě nenutila se hlásit. Ta školní představení jsou vždycky muzikály a to poslední, co bych mohl potřebovat, by bylo zpívat sólo před celou školou.

Ale čím víc jsem ji prosil, tím byla máma přesvědčenější, že bych tam měl jít. Prohlásila, že se musím „všestranně rozvíjet“ a zkoušet různé věci.

Táta se přišel do mého pokoje podívat, co se děje. Řekl jsem mu, že mě máma nutí se přihlásit do školního představení a že jestli budu muset začít chodit na zkoušky, tak nebudu mít vůbec čas na posilování.

Věděl jsem, že po tomhle se táta za mě postaví. Naši se pár minut hádali, jenže proti mámě neměl táta nejmenší šanci. To znamená, že zítra musím na ten konkurs.

Pátek

Letos se bude hrát „Čaroděj ze země Oz.“ Spousta dětí přišla v kostýmech té postavy, kterou chtěl hrát. Já jsem nikdy ani neviděl ten film, takže jsem si tam připadal jako v cirkuse.

Paní Nortonová, to je naše paní učitelka na hudebku, všem řekla, ať zazpívají „Milovaná vlasti má“, aby slyšela, jaké máme hlasy. Já jsem přišel na řadu s dalšími kluky, které jejich mámy donutily sem jít. Snažil jsem se zpívat, jak nejtíšeji jsem mohl, ale stejně mě vyhmátla. „Ale to je hezký soprán!“ Nemám ponětí, co je to soprán, ale podle toho, jak se holky hihňaly, to nic dobrého neznamená.

Konkurz byl nekonečný. Na závěr přišlo velké finále – konkurz na roli Dorotky, což je nejspíš hlavní postava. A hádejte, kdo byla první kandidátka – Patty Farellová.

Napadlo mě, jestli se nemám ucházet o roli čarodějnice, protože jsem zaslechl, že ta v té hře Dorotce všelijak ubližuje.

Jenže pak mi někdo řekl, že je tam zlá čarodějnice a dobrá čarodějnice, a při mém štěstí by mě určitě obsadili do role té dobré.

Pondělí

Doufal jsem, že mě paní Nortonová do té hry nevezme, dneska ale oznámila, že každý, kdo byl na konkurzu, dostane roli. To mám ale kliku.

Pak nám pouštěla ten film „Čaroděj ze země Oz“, aby všichni věděli, o čem to je. Snažil jsem se vymyslet, kterou roli bych měl hrát, jenže prakticky každá postava musela dřív nebo později zpívat a tancovat. Ale asi v polovině filmu jsem na to přišel. Přihlásím se, že budu Strom, protože 1) nemusejí zpívat a 2) trefují se do Dorotky jablky. Smět bombardovat Patty Farellovou jablky před živým publikem, to je splněný sen. Možná, že nakonec mám ještě poděkovat, že mě sem donutila jít.

Když film skončil, hlásil jsem se o roli Stromu. Bohužel bylo víc kluků, kteří měli stejný nápad, takže je nejspíš spousta těch, co mají s Patty Farellovou nevyřízené účty.

Středa

Jak vždycky říká máma, člověk si má dobře rozmyslet, co si vlastně přeje. Vybrali mě jako strom, ale nejsem si jistý, jestli je to dobře. Kostýmy Stromů nemají díly pro ruce, takže bych řekl, že to vylučuje házení jablky. Asi bych měl být rád, že jsem dostal mluvenou roli. Na ten konkurz přišlo moc lidí a rolí není dost, takže se musely začít přimýšlet další. Rodney James se ucházel o roli Plecháče, ale skončil jako keř.

Pátek

Vzpomínáte, jak sem říkal, že mám kliku s tou mluvenou rolí? No, tak dneska jsem zjistil, že mám v celé hře jednu jedinou repliku. Říkám ji, když mi Dorotka utrhne z větve jablko: „Au!“ To znamená, že budu muset denně chodit na dvouhodinovou zkoušku, abych nakonec mohl říct jedno pitomé slovo.

Začínám si myslet, že Rodney James je na tom jako keř líp. Povedlo se mu do kostýmu schovat gameboye a vsadím se, že mu to na zkouškách docela utíká. Takže se teď pokouším vymyslet, jak na to, aby mě paní Nortonová ze hry vyhodila. Jenže když člověk říká jenom jedno slovo, je těžké to nějak zvorat.

(Deník malého poseroutky)

3. místo:

Poselství Jednorozců : záchrana Lilandgarie / Michaela Burdová. – 1. vyd. – Havlíčkův Brod, Fragment, 2009. – 387 s. ISBN 978-80-253-0809-7

V závěrečném dílu trilogie se čtenáři dočtou o posledním boji o konečnou záchranu bájně Lilandgarie. Zároveň se vysvětlí mnohá tajemství hlavních hrdinů příběhu.

Aranis měla strach. Ležela Mordatovai, jenž býval jejím přítelem Veraginem na rameni a nevěděla, co si má myslet. Co se teď stane? Kam utíkají? Co s ní asi hodlá Veragin udělat...? Vždyť je to Mordat! Celou dobu jim lhal... Klamal ji... klamal všechny ostatní... Pokoušela se mu vysmeknout, bušila do něj pěstmi, prosila ho, ale nic nepomáhalo. Běžel dál, bez únavy, bez zaváhání, aniž věděl, kam se vlastně žene. Aranis se chvílemi rozhlížela po lese. Byl tak strašlivý, tolik děsivý... zdálo se jí, že i stromy zde mají uši a oči. Nikde nebylo vidět živou duši, ale přitom cítila, že sami rozhodně nejsou. A i když nejzřetelněji slyšela dusot Veraginových těžkých nohou, jeho dech a praskot větví, jak jimi prorážel cestu, jasně vnímala i jiné zvuky. Vzdálené, zastřené a tajemné.

...

Veragin se náhle zastavil, prudce a nečekaně zaskočil za nejbližší mohutný strom a skryl se za něj. Popadl elfku do mohutných rukou, které spíš vypadaly jako velké tlapy a postavil ji na zem. A když ji vzápětí přitiskl k drsnému kameni, Aranis se leknutím zajíkla. Otočil se k ní a prst si přiložil na ústa, plná ostrých zubů. Zavrčel něco jako psst, silnýma rukama jí svíral ramena a mačkal ji ke stromu.

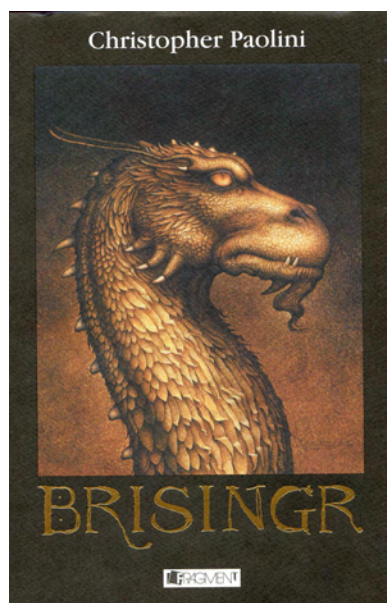
Aranis se na něj vyděšeně díval, ale on její pohled nevnímal. Soustředil se na něco jiného- Něčemu naslouchal... Jeho děsivá lví tvář byla stažená do pozorného výrazu. Hustá zlatá hříva mu spadala do ohnivých očí planoucích zlatočernými plameny. Celé jeho tělo bylo větší, svalnatější a silnější, porostlé černožlatou srstí. Ale navzdory všemu to byl stále on. Její Veragin...

...

Někde zapraskala větev. Aranis sebou leknutím trhla, ale Mordat na ni okamžitě výhružně zavrčel. zachvěla se a přitiskla se těsněji ke stromu.

Rychle se v duchu spojila s jednorožcem. Věděla, že je tu s nimi, i když byl stále neviditelný. Cítila, že stojí těsně vedle ní. Zcela klidný, beze strachu, bez vzrušení, bez sebemenších známek napětí či nejistoty. On byl ztělesnění dobra. Nevěděl, co je zlo. Aranis chtěla, aby zůstal neviditelný. Bála se o něj a on to věděl. Zahřívá ji útěchou a ona se pokoušela zklidnit své divoce bušící srdce. Netušila, že na ni bude tmavý les působit tak silně. Ale uvědomovala si, že už si musí jednou provždy zvyknout, že různá místa, síly a energie na ni působí mnohem silněji než na kohokoli jiného...

(Poselství jednorožců : záchrana Lilandgarie)
michaelaburdova.wgz.cz

4. místo:

Brisinger : sedm slibů Eragona Stínovraha a Safiry Zářivé šupiny : odkaz dračích jezdců
/ Christopher Paolini; z anglického originálu přeložila Olga Zumrová. – 1. vyd. – Havlíčkův Brod, Fragment, 2009.

Další příhody Eragona, jednoho z Dračích jezdců, který je předurčen k záchraně země před krutovládou krále Galbatorixe, vládnoucího v Království na Hořících pláních. Musí splnit i svou přísahu bratranci Roranovi a zachránit jeho milovanou Katrinu. Zároveň nutně potřebují jeho pomoc i elfové a trpaslíci. Spletitý děj plný napětí doprovodil autor závěrečným pomocným aparátem vysvětlivek ke všem třem dílům.

Eragon hleděl na temnou kamennou věž, v níž se ukrývaly nestvůry, které zavraždily jeho strýce Gera. Večerní slunce pokrylo nízké kopce dlouhými, úzkými stíny a – daleko na západě – osvětlovalo hladinu jezera Leona, takže obzor se proměnil v mihotavý zlatý pás. Nalevo od sebe Eragon slyšel pravidelný dech svého bratrance Rorana, který ležel přitisknutý k zemi vedle něj. Takový obvykle neslyšný proud vzduchu teď připadal Eragonovi nezvykle hlasitý, protože měl mnohem bystřejší sluch než dříve. Byla to jedna ze spousty změn, jež se s ním staly během Agaetí Blödhren, elfské oslavy Pokrevní přísahy. Nyní tomu však věnoval pramalou pozornost, neboť zaujatě sledoval zástup lidí směřujících k úpatí Helgrindu, kteří sem zjevně putovali pěšky několik mil z města Dras-Leona. Čelo průvodu tvořila skupina dvaceti čtyř mužů a žen oblečených v hávech z tlusté kůže. Tahle skupina se pohybovala podivným způsobem – kulhali, belhali se, hrbili se a kroutili, kymáceli se na berlích nebo používali paže, aby se postrčili dopředu na překvapivě krátkých nohou.

Vůdce skupiny seděl vzpřímeně na nosítkách nesených šesti naolejovanými otroky v poloze, kterou Eragon považoval za obdivuhodný výkon vzhledem k tomu, že ten člověk nedokázal určit, jestli je to žena nebo muž – měl jen trup a hlavu, na jejímž čele se kolébala asi metr vysoká, zdobená koruna.

„Kněží Helgrindu,“ zamumlal směrem k Roranovi.

„Umějí kouzlit?“

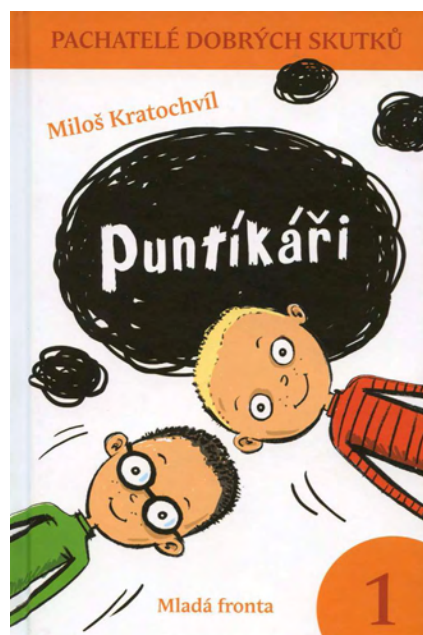
„Možná. Neodvážím se prozkoumat Helgrind svou myslí, dokud neodejdou. kdyby totiž někteří z nich byli kouzelníci, ucítí i můj sebeslabší dotek a odhalí naši přítomnost.“

Za kněžími se vlekl dvojestup mladých mužů ovinutých zlatou látkou, na chvostu výstředního procesí kráčeli obyvatelé Dras-Leony: šlechtici, obchodníci, několik vysoce postavených vojenských velitelů a nesourodá směsice těch méně šťastných – dělníků, žebráků a obyčejných pěšáků.

Eragon uvažoval, zda je někde mezi nimi i vládce Dras-Leony, Marcus Tabor.

Procesí zastavilo na okraji strmého náspu, který obklopoval Helgrind, a kněží se shromáždili po obou stranách narezlého balvanu s nablýskaným vrškem. Když celý zástup znehybněl před nahrubo opracovaným oltářem, postava na nosítkách se pohnula a začala zpívat hlasem stejně disharmonickým, jako byl nářek zvonů. Kazatelův přednes opakovaně pohlcovaly poryvy větru, ale Eragon zaslechl útržky starověkého jazyka – podivně zkomolené a špatně vyslovené – promíchané se slovy trpaslíků a urgálů, z nichž všechny byla spojena zastaralým nářečím Eragonova vlastního jazyka.

(Brisingr)

5. místo:

Pachatelé dobrých skutků 1. Puntíkáři, 2. Ducháři. / Miloš Kratochvíl ; ilustrace Milan Starý – 1. vyd. – Praha : Mladá fronta, 2009 – 107, 120 s. ISBN 978-80-204-1973-6

Michal a Filip jsou spolužáci a kamarádi. Všechny jejich dobré skutky se jim vždy trochu vymknou z ruky a tak je snaha často odměněna černými puntíky. Zkušený spisovatel a scénárista vrší humorné příběhy odehrávající se v prostředí školy a domova tak, že určitě zaujmou i ne příliš zběhlé čtenáře. Pro dětské čtenáře je důležité i to, že se jedná o příběhovou prózu s chlapeckými hrdiny, kterých není v české literatuře v uplynulých letech mnoho.

Pokračování průšvihů dvou kamarádů, Michala a Filipa, které děti znají z prvního dílu s názvem Puntíkáři. Oba kamarádi pomáhají tentokrát nejmenšímu klukovi ze třídy, Trpasi Lojdovi. Toho vylekal ve škole zelený duch a Michal s Filipem se ho snaží vypudit. Samozřejmě jejich dobré skutky se většinou obrátí proti nim, a tak kluci musí čelit nejen duchovi, ale také četným poznámkám a trestům. Kniha je psána jako všechny Kratochvílovy texty s humorem, s veselými dialogy a citem pro nezvyklé situace.

S reklamou na projímadlo táta dlouho nemohl hnout. Nic ho nenapadlo... tedy nic slušného. To, co křičel, když za sebou prásknul dveřmi do pracovny, by se k projímadlu hodilo, ale nehodilo by se to do televize. A když měl tuhle tvůrčí krizi, nám s Fildou hrozila taky.

Měli jsme si přinést do školy jablko, hrušku, banán, okurku, papriku, mrkev... prostě nějaké ovoce nebo zeleninu, abychom je podle toho mohli nakreslit. My s Fildou na kreslení zrovna buňky nemáme a navíc nás to nebaví. Hodinu se pipláte s jedním výkresem a nakonec to na čtvrtce vypadá jako všechno možné, jenom ne to, co jste chtěli namalovat.

Viděl jsem to černě, ale Filda mi slíbil, že obstará nějakou plodinu, kterou dokážeme nakreslit dokonce tak, že nám za to bude muset dát Vlčice jedničku.

Přinesl mák. Ne v makovicích. Makovici by se nám nepovedlo nakreslit ani za rok! Normální mák. Jenom ta zrníčka v pytlíku!

Takže jsme si vzali obyčejné tužky a vesele jsme klovali na čtvrtky šedočerné tečky, zatímco ostatní se pachtili jak blázni. Kloboučnicková si přinesla hrozen vína. Balvan Valouš půlku melounu, Curych ananas a Kváček velkou dýni. Než ten nakreslil stopku dýně, my s Fialkou jsem už měli každý nejmíň půl kila máku! Jenž to naše klofání přivolalo učitelku. Když víela, co a jak kreslíme, nepochválila nás, jak jsme čekali, nedala nám jedničku, jak očekával Filda. Ale napsala nám do žákovských knížek „Myslí si, že je možné vystačit s málem.“

Od maminky jsem za to dostal pohlavek a od táty kolo! A úplně to samé kolo koupil táta i Fildovi.

Když si tu poznámku přečetl, tak se mu rozsvítilo. Vlastně se dá říct, že tu poznámku jen trochu upravil a dopsal:

MYSLÍTE SI, ŽE JE MOŽNÉ VYSTAČIT S MÁLEM? MÁTE PRAVDU! STAČÍ JEDNA KULIČKA DENNĚ! SILNÉ, ALE ŠETRNÉ PROJÍMADLO AJETO...

Dostal za to hodně peněz a v agentuře ho chválili, ale táta věděl, že na tom hlavní zásluhu máme my s Fildou, a že si tedy taky zasloužíme odměnu.

Maminka z toho šilela: „Kdo to kdy viděl – za poznámku kolo!? Karle, tobě vážně přeskočilo!“

A ségra si přisadila jako vždycky, když může shodit něco, co jsme s Fialkou dokázali. Tvrdila, že si nic nezasloužíme, že jestli měl od táty někdo něco dostat, tak jedině Vlčková, protože ta tu poznámku vymyslela.

Od té doby, kdy se tátovi nedaří vymyslet nějaký slogan, doufá, že něco provedu a Vlčková zase něco zajímavého napíše...

(Pachatelé dobrých skutků 1. Puntíkáři)

6. místo:

Moje sestra Jodie / Jacqueline Wilsonová; ilustroval Nick Sharratt. Z angl. originálu přel. Daniela Feltová. – 1. vyd. – Praha BB/art, 2009. – 351 s. ISBN 978-80-7381-481-5

Další z románů pro starší dívky oblíbené anglické spisovatelky vypráví příběh dvou sester Jodie a Pearl. Dívky se stěhují s rodiči do nového prostředí elitní střední školy, kde se jejich život od základů změní. Dosud vůdčí a starší Jodie nemůže do nového prostředí zapadnout, zatímco Pearl se začíná všechno dařit a tak mezi sestrami dochází k roztržce. Jako

ve všech příbězích této autorky i zde je hlavním kladem důraz na vzájemné vztahy mezi hlavními hrdiny.

Máma přiběhla do chodby. „Kde jste, proboha, byly? Táta už vás hledá nejmíň hodinu. Co si to vůbec dovoluujete, takhle se toulat venku a dělat nám takový starosti?“ popadla mě a přitáhla na světlo. „Podívej se na sebe, Pearl! Jsi samý bláto!“

Pak si všimla Jodiina zakrvaveného trička a jasně fialových vlasů a poklesla jí čelist. Žádné argumenty ale slyšet nechtěla. Obvinila Jodie ze všeho možného, přestože jsem se jí to snažila vysvětlit. Hrozně ji rozčílilo, že jsme tam našeho ubohého jezevce nenechali, ale šli ho pohřbít.

„Je to divoké zvíře. Určitě měl plno blech,“ soptila. „Mazejte obě do vany a pořádně se vydrhněte.“

Pak nás šla do koupelny zkontrolovat, jako bychom byly malá děcka. Přinesla z kuchyně karbolové mýdlo a vydrhla s ním Jodie hlavu. Střídavě ji drhla a oplachovala, drhla a oplachovala, až měla Jodie kůži na hlavě úplně rudou, ale vlasy tvrdošijně zůstávaly fialové.

„Co s tebou mám dělat, Jodie? Ty budeš moje smrt,“ zuřila máma. „Jak chceš takhle zejtra jít do školy? A to už jeden průšvih máš. Mluvila jsem dnes s panem učitelem Michaelsem. Říkal, že má o tebe obavy, protože prej jen zlobíš a předvádíš se. Mohla bys mít dobrý výsledky. Nechci po tobě, abys měla samý jedničky jako Pearl, ale je ostuda, že jsi ve všech předmětech nejhorší. Ve škole zlobíš, s nikým se nekamarádíš, děláš ze sebe strašáka do zelí a ještě se taháš s tím příšerným zahradníkem, kterej nosí ve vlasech korálky.“

„Uklidni se, mami. Nechápu, proč tak vyšiluješ. Navíc Jeda můžeš klidně vyškrtnout,“ zazubila se na ni Jodie.

Máma jí dala pořádnou facku.

Jodie zamrkala. „Cejtíš se teď líp?“ zeptala se.

„Vypadni, než ti urazím hlavu,“ procedila máma mezi zuby.

Jodie nevzrušeně odešla. Z chodby bylo slyšet, jak si píská.

„Mami, ale Jodie za to nemůže,“ řekla jsem.

„A kdo za to teda může?“

„Holky ze třídy se jí posmívají a nadávají jí. Jsou fakt hrozný. Myslejí si, že jsou lepší než ona.“

...

Položila jsem knihu na zem a usnula. Uprostřed noci mě vzbudilo tlumené vzlykání. Napínala jsem uši a kousala se do rtu. Pak jsem se vzepřela na loktu a podívala se na Jodie. Peřinu měla přetaženou přes hlavu.

Vylezla jsem z postele a po špičkách došla k ní. „Jodie?“ zašeptala jsem.

Neodpověděla.

Vklouzla jsem k ní pod peřinu a objala ji.. byla úplně horká a obličej měla zmáčený slzami.

„No tak, Jodie,“ chlácholila jsem ji a přitiskla se ještě blíž k ní. Ona nic neříkala, jen mi brečela na rameni.

„Já mám někde kapesník,“ řekla jsem.

„Díky, Pearl,“ zašeptala. Hlas se jí ještě třásl.

„Brečíš kvůli mámě, kvůli jezevci nebo kvůli Jedovi?“

„Nevím,“ odpověděla. „Prostě se mi chtělo brečet, chápeš?“

„Ale ty přece nikdy nebrečíš.“

„Hm, a dělám dobře. Člověka z toho pak jen bolí hlava. Pojd', jdeme spát, Pearl. Nechceš jít do své postele? Můj polštář je celej mokrej.“

„Já u tebe ještě chvílku zůstanu.“

Držela jsem ji v náručí tak dlouho, až usnula.

(Moje sestra Jodie)

www.jacquelinewilson.co.uk

7. místo:

Peklo s princeznou : veselá pohádka o tvrdohlavé princezně, nešikovném princovi a spoustě čertů, kteří umí pěkně zkomplikovat život / Miroslav Buberle a Barbora Červenková; foto Bio Ilusion. – 1. vyd. – Praha : Knižní klub, 2009. – 124 s.
ISBN 978-80-242-2402-2

Literární zpracování úspěšného stejnojmenného filmu o chytré princezně, která se nechce vdávat, přináší vedle svižně převyprávěného příběhu řadu fotografií z filmu.

Princezně dochází trpělivost: „Jeroným je sice nešika, ale ne hlupák! Co když mne bude hledat?“

„Na všechno jsme mysleli. Schováme tě do věže,“ trumfuje král s nadhledem a úsměvem.

„Na jak dlouho?“ vykulí oči princezna.

„Než ti najdu zachránce!“ Ani mu nedochází, co právě řekl.

„Tys to nepochopil, já si chci vybrat sama! Podle svého srdce! Já se chci doopravdy zamilovat!“ protestuje princezna.

Copak je to tak těžké pochopit? Bětuše má svého Jíru, on měl maminku, vodník Šupinku, co na tom, že to tak úplně dobře nedopadlo... Měli svoji lásku, a ona ji chce taky.

„Ale ano, pochopil,“ zamrmlá král.

„Tím si nejsem tak jistá. Ve věži si ženicha těžko najdu! Tam se těžko zamiluju,“ oponuje Aneta.

„Co by ne? I ve věži můžeš potkat své štěstí!“ snaží se jí vysvětlit Leopold.

„Nemysli si, že to nechám na tobě! Už jednou se ti to nepovedlo! Proto teď ten tyjáter?!“ rýpne si Aneta do otce.

Král se naštvě. „Ženich počká! Já se tady snažím, zachraňuji a ty zdržuješ!“ změří si přísným pohledem dceru. Samozřejmě, že ví, jak to myslí. Jenže to není tak snadné. Napřed se musí zbavit nepřítele. Té zákeřné hrozby války. A to zase nechápe ona, holka jedna paličatá! Pranic se mu nelíbí, že se tu producíruje jen v noční košilce. „A jak to zase vypadáš? Ustroj se!“

„Já jsem žádnou smlouvu nespískala. Než si vzít Jeronýma nebo Lucifera anebo jiného ňoumu v krajkách, to raději uteču!“ vyhrožuje Aneta. Vezme hbitě rádcí z ruky bouchací kuličku a práskne s ní, až to zaduní, aby ji vzal táta zase na vědomí.

Král nadskočí: „Není čas na dohadování! Matyáši! Do věže s ní! S holkou jednou nezbednou!“

(Peklo s princeznou)

8. místo:

Dvojčata v akci. Zapeklité domácí násilí / Vojtěch Steklač; ilustrace Milan Starý. – 1. vyd. Praha : Albatros, 2010. – 155 s.
ISBN 978-80-00-0249-5

Dvojčata Andrea a Martin řeší další detektivní záhady ve spolupráci se soukromou detektivní kanceláří Huklor. Tentokrát jde o příběh domácího násilí a tajemného žháře. Jako všechny Steklačovy knihy, je i tato plná veselých a napínavých příhod.

Na ten výlet s Huklorama jsem se vůbec netěšila. Nejsem sice vegetariánka, ale návštěvu zabíjačky bych si klidně odpustila.

Prostě nesnáším pohled na někoho, koho bych měla za chvíli jíst. Ještě ke všemu se to prase jmenovalo Emil. Ne že by mi vadil nějak přímo Emil, i kdyby se jmenoval Karel, bylo by to úplně stejný. Prasata by prostě neměla mít křestní jména. Prase by se mělo jmenovat prase, a ne Emil. Emilovi můžete říct ahoj, můžete ho klidně nechat pozdravovat, ale rozhodně byste neměli mít chuť ho sníst.

Stačilo, abych si v duchu řekla Emil, a chuť mě přešla. Nejen na Emila, ale i na celou zabíjačku, i s tou sprostou polívkou.

Když totiž člověk prase pojmenuje, získá k němu takový typicky lidský vztah. A lidi by se mezi sebou pojídat neměli. Vždyť podobně na tom jsou třeba i psi. I když je pravda, že v dobách nouze byli právě oni klidně pojídáni. Totéž platí o kočkách.

Vůbec to nedovedu pochopit, protože já osobně, na rozdíl od prasete, bych psa nebo kočku nikdy do pusy nevzala.

Natož kdybych věděla, že se o psa nebo kočku jedná. Kdybych to věděla, tak bych se určitě pozvracela. A kdybych se to dozvěděla až dodatečně, tak bych se pozvracela taky až dodatečně.

Prostě si na svém lidském jídelníčku zakládám, zvířatům se sice nevyhýbám, ale rozhodně o nich nechci vědět žádné podrobnosti, například jejich křestní jména.

I když je pravda, že v mém životě bylo i jedno takové kratší období, kdy jsem se domnívala, že se klidně bez masa obejdu.

Toto mé předsevzetí bylo přirozeně troufalé, a vlítla jsem do toho jedině proto, že do toho vlítla i Zuzana a společně jsme tenkrát přísahaly, že se staneme vegetariánkami, čili vegoškami.

Inspirovala nás k tomu jedna světová modelka, velmi krásná, o níž jsme se dočetly, že je rovněž vegoškou. I my jsme chtěly být krásné, ale dlouho nám to nevydrželo. Zakrátko jsme totiž tu světovou modelku viděly v televizi, jak se v mekáči cpe hamburgama. Tím se nám nejen ona, ale i vegetariánský program nadobro zhnusily.

Od té doby věříme víc televizi než časákům, protože napsat si můžete, co chcete, ale jen tak nějakou lež natočit nejde a my ty hambáče viděly v televizi na vlastní oči.

V Požárově jsme se nejdříve seznámili s ředitelem zvláštní školy Pěničkou a téměř na závěr s řezníkem Moučkou.

Seznámili jsme se s ním proto tak pozdě, protože Moučka je dobrovolným hasičem, a chvíli mu trvalo, než se převlékl z uniformy zpátky do civilu.

Pak nám oznámil, že přišel Emila zapíchnout a se mnou to málem seklo.

Ale nakonec jsem to přežila. Asi proto, že jsem na katastrofické zprávy zvyklá. To plyne hlavně z toho, že mám bratra – dvojče, a tedy nemám o katastrofy žádnou nouzi.

(Dvojičata v akci. Zapeklité domácí násilí)

9. místo:

Okno do komína / Ivona Březinová; ilustrace Vlasta Baránková. – 1. vyd. – Praha : Ústav pro informace ve vzdělávání, 2009. – 45 s.-- Pro žáky prvních tříd přihlášené do projektu Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka.
ISBN 978-80-211-0569-0

Příběh vypráví o Lukášovi, který objeví se svými kamarády opuštěný komín staré cihelny. Tím komínem vidí až do Afriky, kde jeho tatínek staví most, jak mu vysvětlila maminka. Seznamuje se se Štěpánem Pánem, kterému cihelna patří. Děti spolu se Štěpánem Pánem zažívají u komína mnoho zajímavých příhod, najdou kocoura, ze kterého se vyklube kočka s koťaty, na komínu si postaví hnízdo rodina čápů. Nakonec se Štěpánovi vrátí i tatínek...Knížka je určena začínajícím čtenářům, přesto náročnost textu předpokládá jistou čtenářskou zručnost. Jde o neprodejnou publikaci, která byla určena pouze pro žáky prvních tříd ve školním roce 2008/09, přihlášené do projektu Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka.

Je krásné slunečné odpoledne. Koleje se zastavily klukům o boty a cihelnou se rozléhá veselé volání.

„Dobrý den, kocoure Kominíku! To ale máme dneska hezky. A pojďte si na salám. Chutná vám? Chutná, co? No to bych prosil!“ haleká Luk.

Kluci spěchají do komína, zaklání hlavy a diví se, diví. Nebe nad komínem je plné hvězd.

„Co se to stalo?“

„Vždyť je přece den!“

Luk vykukne ven. Na nebe i dál svítí slunce a obloha je modrá jako jeho triko.

Pěšinkou mezi keři přibíhá Štěpán Pán. Panečku, ten pěkně běží! Už nefuní jako lokomotiva. Dívá se kolem sebe a libuje si, jaký je dneska pěkný den. najednou – bum – jako když spadne dům, ale dům to není! To jen Štěpán Pán upustil na zem svoje břicho.

„To jsem blázen, takhle se přerazit,“ mumlá nakvašeně.

„Nestalo se vám nic?“ starají se kluci

„Nic. Aspoň myslím,“ říká Štěpán Pán a počítá, jestli má všechny ruce a nohy.

„Když vám nic není, tak pojd'te rychle sem,“ volá Luk naléhavě. „Něco se stalo Africe! Venku svítí slunce, ale komín je plný hvězdiček!“

„Čeho že je plný?“ ptá se Štěpán Pán.

„Hvězdiček,“ hlesne Luk a je mu bídně. „Afriku nějak vytlačily pryč. I se slonama a žirafama. I se smečkou lvů. A taky s tátou.“

„To nic, Luku, Africe nic není.“

...

Luk leze do komína.

„Je tu tma,“ volá, „ale bez hvězdiček.“

„Tak vylez a podívej se na komín zvenku.“

Luk se vysouká z díry a vzhledne do výšky.

Pampeliškové slunce šlehá do očí a na komíně až skoro v nebi sedí stín.

„Co je to?“ vyhrkne Luk udiveně.

„Hádej!“

„Nějaké roští.“

„Zatím... Zatím to vypadá jako roští. Ale až to bude hotové, bude z toho...?“

„Co z toho bude, Štěpáne Páne?“

„Nevíš? Přece čapí hnízdo!“

„Tak obrovské a tak vysoko?“ diví se Luk

„Bud' chvíli tiše. Uvidíš. Za chvíli čáp přiletí.“

(Okno do komína)

www.ivonabrezinova.cz

10. míso:

Kdo je kdo aneb cesta, cestička...
/ Libuše Palečková; ilustrace Josef Paleček. – 1. vyd. –
Praha : Popocatepetl, 2009. – 55 s.
ISBN 978-80-904443-3-3

Vyprávění o panáčkovi, který vykročí z obrázku v malířově ateliéru a chce poznat lidi a svět kolem sebe, zamýšleli autoři především jako knížku pro společné předčítání dospělých

s dětmi. Odpovídá na otázky, které si klade každé zvědavé dítě o světě kolem něj a vztazích mezi lidmi. Větší děti mohou knihu využít jako první encyklopedii.

Setkání s obrázkem lidí

„Konečně jsem vás našel,
zavolať panáček na lidi.
„Prý se vám podobám...
Ale vždyť jste každý jiný?!“

„Protože jsme různě staří!“ řekl tatínek.
„Velcí jsou dospělí a ti malí jsou děti.“

„Všichni jsme byli nejdřív malými dětmi,“ řekl první dědeček.

„A všechny děti budou jednou dědečky a babičkami,“ řekl druhý dědeček.

„Ale předtím budou tatínky a maminky,“ řekl tatínek.

„Maminky a tatínkové mají své děti rádi,“ řekla maminka.

„Babičky a dědečkové mají svá vnoučata také velmi rádi,“
usmála se první babička.

„Všichni se máme navzájem rádi. A to je dobře,“
řekla druhá babička.

„Jsme jedna *rodina.“

27* Rodina

V rodině se lidé mají rádi.
Silnější pomáhá slabšímu,
zkušený nezkušenému,
jeden druhého povzbuzuje a posiluje
a všichni se navzájem snaží dělat si radost.

30

www.palecek-art.cz

11. místo:

Štěstíčko a kocouří dědeček / Jiří Kahoun; ilustrace Jiří
Fixl. – 1. vyd. – Praha : Knižní klub, 2009. – 93 s.
ISBN 978-80-242-2353-7

Malý kocourek Štěstíčko přijíždí ke svému kocouřímu
dědečkovi na prázdniny na venkov a prožijí spolu
nádherné léto plné dobrodružství.

*Kocourek si prohlížel postel a porovnával. Doma měl jinou, menší, s ohrádkou a dekou místo
peřiny. Tahle byla veliká, s vysokou vyřezávanou pelestí a s tlustou peřinou. Kocourek do ní*

několikrát pleskl packou a pak pod ni zalezl. Vystrčil hlavu na druhé straně, v nohách, a pokukoval po kocourovi.

„Dědo, dobrá postýlka. V té se bude spát skvěle. Sem by se vešlo dvacet kocourků.“

„To jsem rád,“ odpověděl kocour. Najednou nad nimi silně bouchlo a začal rachot. Rány a dupot, jako když padá střecha. Kocourek se schoval pod peřinu a ani nedutal. Po chvílce opatrně vystrčil oči, uši, čumáček a šeptal:

„Dědo, slyšíš to? Co to bylo? Asi sem vlezli loupežníci.“

„Neboj se,“ uklidňoval ho kocour, „to jsou jenom myši na půdě. Takhle mě tu, potvory, ruší každou noc.“

„Já se moc nebojím,“ řekl kocourek, „jenom trošku.“

„Když jsi s dědou, neboj se ani trošku,“ lezl z postele kocour. Otevřel kredenc a vyndal hrnec se sběračkou. „Na tenhle buben budeš bubnovat. Umíš bubnovat?“

„Jasně!“ mňoukl kocourek.

„Dobrá,“ šeptal děda. Sám si vzal do ruky hůl, do druhé baterku a vykročil. „Pojď za mnou po špičkách.“ Opatrně stiskl kliku, tiše otevřel dveře a krůček za krůčkem stoupali po schodech na půdu. Z posledního schodu kocour vyrazil.

„A na ně! Bojovníku, bubnuj!“ Svítil do koutů, holí tloukl na všechny strany a kocourek mlátil do hrnce. Takový rachot myši nezažily. Zalezly do děr, jak to nejdál šlo, a držely si pacičky na uších.

„My vám ukážeme, potvory!“ ječel kocour a mával holí.

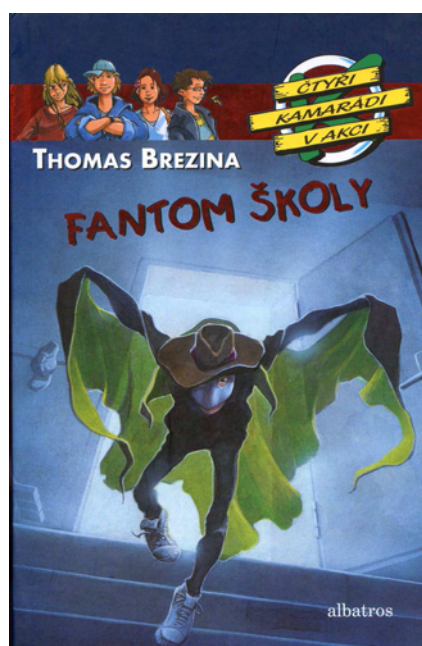
„My se nikoho nebojíme!“ točil sběračkou kocourek a vraceli se z půdy. Vlezli do postelí a přitáhli si peřiny pod brady.

„Štěstíčko, slyšíš to ticho?“ povídá spokojeně kocour. „Teď se nám bude spát jako v nebi. Dobrou noc a ať se ti zdá něco hezkého.“

„Dobrou, dědo,“ zavřel oči kocourek a začal usínat. Ale najednou spustil na půdě rachot.

„Na ně!“ skočil z postele kocour a utíkali s kocourkem na půdu. Sotva se vrátili a vlezli do postele, začaly myši znovu bouchat. Děda s kocourkem běhali na půdu a z půdy skoro celou noc. Teprve k ránu zavládlo v domečku ticho a všichni usnuli. Kocour, Štěstíčko i myši.

(Štěstíčko a kocouří dědeček)

12. místo:

Fantom školy / Thomas Brezina; z německého orig. přel. Michaela Škultéty; ilustrace Jan Birck. – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2009. – 127 s. ISBN 978-80-00-02329-8

Další z příběhů série Čtyři kamarádi v akci jednoho z nejčtenějších současných autorů pro děti, vypráví o tajemném fantomovi, který se zjevuje v Dominikově škole. Čtveřice kamarádů je při pátrání vystavena opravdovému nebezpečí...

Pan Offenherz vyšel s Erikem, Patti a Dominikem na velký

dvůr, kde parkovalo plno nákladáků. Uprostřed stála kamenná socha řecké bohyně, vysoká víc než dva metry.

„To je Pallas Athéna, bohyně moudrosti,“ vysvětloval pan Offenherz. „Dodnes mi není jasné, co tu pohledává. V každém případě je k redakci obrácená zády.“ Zasmál se svému vtipu a chtěl jít dál.

„Okamžik, prosím!“ zvolal Erik. Zůstal stát a zkoumavě si sochu prohlížel. Něco s ní nebylo v pořádku.

„Chceš snad říct, že se ti ta kýčovitá ohavnost líbí?“ zeptal se Dominik.

Erik zavrtěl hlavou. „To ne, ale ona ... ona se pohnula. Fakt!“

Patti si poklepala na čelo. „Máš úpal, Eriku?“ zahihňala se.

„Tam... tam prsty pravé ruky!“ vykřikl Erik. „Hýbají se!“

Pna Offenherz si sundal brýle a přistoupil k soše.

„Skutečně! Ten chlapec má pravdu.“

Vzápětí se ozvalo tiché skřípání a sypání písku.

Patti nebyla schopna slova. „Hlava,“ vypravila ze sebe konečně. „Podívejte se, otáčí se! Socha žije!“

I záhyby volného pláště a helmy na hlavě bohyně se začaly hýbat. Kousky pískovce se uvolňovaly a svištěly vzduchem.

„Au!“ vykřikl Dominik. „To pálí! Něco mě spálilo na krku! Au... to bolí!“

Vypadalo to, že kámen najednou změkl. Z trhlin začaly stoupat tenké proužky kouře. Praskliny se zvětšovaly a táhly se po celé ploše sochy.

Najednou se ozvalo hlasité zapraskání a hlava se bohyni skutálela s ramenou. Roztříštila se o dlažbu. To reportéra konečně probralo. Rozběhl se za dětmi.

„Dokážete si to nějak vysvětlit?“ zašeptal ochraptělým hlasem. Rozčilením mu vyschlo v krku.

„Ne, to tedy opravdu ne,“ zaúpěl Erik a fascinovaně pozoroval sochu. Nevěřil vlastním očím.

Socha se rozpouštěla jako čokoláda na slunci. Zůstaly po ní jenom ruce a nohy. Zbytek tekł jako hustá kaše k poklopu kanálu. Ve vzduchu byl cítit štiplavý zápach.

„Musíme dovnitř!“ zvolal Dominik. Všichni čtyři se rozběhli k budově vydavatelství a brzy se ocitli v bezpečí.

Netrvalo ani vteřinu a zbytek sochy s mohutným třesnutím explodoval. Tm, kde dřív stála Pallas Athéna, zbyl jenom černý flek.

(Fantom školy)

www.thomasbrezina.com

13. místo:

Jak bylo skoro všechno vynalezeno podle Koutáků / Jilly MacLeod; ilustrace Lisa Swerlingová a Ralph Lazar; z anglického originálu přeložila Nad'a Špetláková. – 1. vyd. Praha : Knižní klub, 2009. – 60 s. ISBN 978-80-242-2539-1

Koutáci jsou malí lidičkové, pomocí nichž představují autoři dětem nejzásadnější lidské vynálezy. Jedná se o

Dvacet šest pohádek o čmeláčích klucích Čmeldovi a Brundovi mapuje jeden rok od jara do zimy. Vtipné příhody naučí děti nenásilně mnoho nového o přírodě, která v nejbližším okolí děti obklopuje. Na závěr je připojena i písnička Jiřího Skoumala s textem Zdeňka Svěráka, která doprovází televizní podobu příhod o dvou čmeláčcích.

„Kluci, dlouho jsem vás neslyšela hrát na trumpety,“ povídá maminka. „Zdalipak jste to nezapomněli?“

„Nezapomněli, mami,“ řekl Čmelda, „my máme dobrou paměť.“

„My si pamatujeme každou notičku,“ bzukl Brumda.

„Tak mi něco zahrajte,“ řekla maminka.

„Mami, jakou chceš?“ zeptal se Brumda. „Veselou, nebo smutnou? Dupáka, skočnou, nebo šlapáka?“

„Chceš zahrát k tanci, nebo k poslechu?“ přidal otázku Čmelda.

„Nejradši bych nějakou veselou muziku k poslechu,“ řekla maminka a posadila se do trávy. Čmeláčci si přinesli naleštěné trumpety a vylezli si na list podobný lavičce. hezky se uvelebili, nasadili trumpety k puse, silně foukli – a ticho. Neozvalo se ani tůt.

„Tak to chodí,“ utřel si pusy Čmelda. „Když se dlouho nehraje, ztratí se nátisk. Ale my to spravíme.“

Znovu dali trumpety k puse, foukli, až měli z tváří jablíčka, a trochu zatroubili. Utřeli si pusy, nasadili trumpety potřetí – a sláva! Už jim to šlo. Hráli hezkou veselou a maminka si začala podupávat. Z trávy vykukovali zvědaví brouci a taky si podupávali. Nejdnou se ozval hukot, jako když se žene vichr. Bzzzum! A přiletěl strašidlný Čmelobub.

Čmeláčci se přikrčili a přestali hrát. Ustrašení brouci se schovali do trávy a ani nedutali.

„No tak, co je“ zabručel Čmelobub. „Medácci, hrajte! Přiletěl jsem si poslechnout veselou muziku. Tu mám rád. Tu miluju.“

„A co smutnou?“ šeptal Čmelda.

„Smutnou ne. Tu nechci slyšet!“ oháněl se rukama Čmelobub. „Při smutné se rozbřečím.“

Čmeláčci zvedli trumpety a začali troubit tuze smutnou.

„Ale to ne! To ne!“ Zacpával si uši Čmelobub. „Smutnou ne,“ a spustil brekot.

Fňukal, popotahoval, škytal a tekly mu slzy jako hrušky.

„A co tuhle?“ zeptal se Brumda a zatroubili skočnou.

„Tu jo. Tu mám taky rád,“ přestal brečet Čmelobub.

Vyskočil a začal poskakovat.

Potom čmeláčci přešli na taneční, a Čmelobub se mohl utancovat. Točil se jak káča, až se mu zamotala hlava a svalil se do trávy.

„Čmeldo, teď zahrāju pochodovou,“ navrhl Brumda, „a ty dávej rozkazy.“

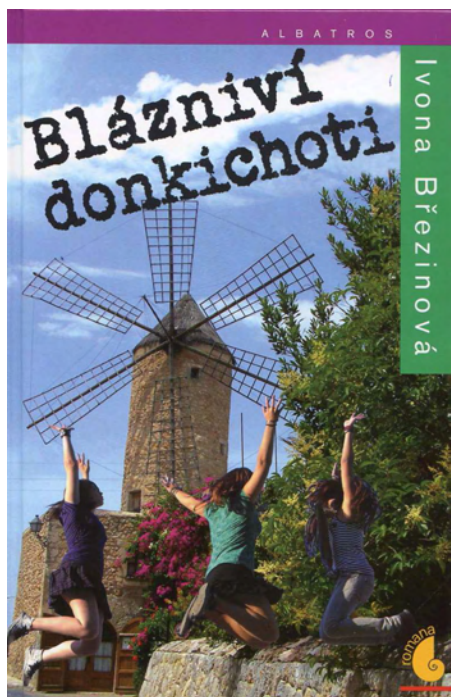
„Pozor!“ zakřičel ze všech sil Čmelda.

Čmelbub vyskočil a postavil se do pozoru.

„Čelém vzad!“ zavelel Čmelda.

Čmelobub se chvílku motal jako motovidlo, ale nakonec se k nim otočil zády. Pochodoval pryč a Brumda s Čmeldou troubili pochodovou, dokud nezmizel.

(Jak se mají včelí medvídci)

15. místo:

Blázniví donkichoti / Ivona Březinová; ilustrace Petra Cífková. – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2009 – 139 s. ISBN 978-80-00-02325-0

Páté pokračování prázdninových dobrodružství tří kamarádek nás zavádí do Španělska. Tentokrát doprovází děvčata i Fanin bratr Tobiáš. Po brigádě na vinicích vyráží skupinka po stopách dona Quijota, které nacházejí doslova na každém kroku lamančské krajiny.

Rost'a chtěl pokračovat v líčení Miguelova dobrodružného života, ale okřikli ho, ať dá na chvíli pokoj.

Tobiáš nečinně zíral před sebe na opěradlo obkroužené Simčinou zlatou svatozáří. Ne že by Simča byla svatá,

ušklíbl se v duchu, ale ta bujná kštica jí po týdenním pobytu na španělském slunci září jako nikdy. Jako Evě, dodal trpce a stiskl rty. Ale už ho to tolik nebolelo. Nechodil s Evou zase tak dlouho, aby mu stihla vlézt hluboko pod kůži. S Ivanou to tehdy bylo horší, chodili spolu skoro celou střední školu. Ted'... když o tom celé poslední dny přemýšlel, musel uznat, že spíš než srdce, je raněná jeho ješitnost. Ale nahlas by to nikomu nepřiznal.

Z přemýšlení ho vytrhl lehký dotek na rameni. Překvapeně pohlédl stranou na spící Benediktu, jejíž hlava se ho v pravotočivých zatáčkách sotva zřetelně dotýkala. Chtěl se trochu odsunout, ale ve spánku sebou škubla a naklonila hlavu na opačnou stranu. Fany po jeho pravici pospávala taky. Tobiáš očima zajel zpátky k Benediktě. Husté řasy jí lemovaly zavřená víčka a ústa měla maličko pootevřená. Sklouzl pohledem níž a kradmo si prohlížel její ňadra upnutá v růžové halence s pestrým vyšíváním. Jestlipak by v dešti byla taky tak průhledná, napadlo ho a polekaně odvrátil pohled, když pocítil, že se ho zmocňuje vzrušení.

Je to cizinka, říkal si. Z jiného světa, z jiné kultury, mluví jiným jazykem a vyznává ideály, kterým já nerozumím. A je to Manuelova sestra. A je ještě hodně mladá. A navíc, je tak krásná, že prostě nejde si s ní jen tak pohrát a jít. Vždyť za týden, kde bude on a kde bude ona?

Tobiáš sevřel rty a zatvrzele se díval před sebe. Náklon auta ji znovu vtlačil na Tobiášovo rameno, ale on se schválně prudce odtáhl, aby se vzbudila a narovнала se. A Benedikta se opravdu vzbudila a přesunula se tak, že byla celým tělem natlačená do rohu sedadla, hlavu opřenou o sklo. Seděla ted' rovně a Tobiáš si všiml, že už nespí, že přivřenýma očima hledí na krajinu ubíhající za oknem a usmívá se.

I on se usmál. A vyčítal si, že ji vzbudil, vždyť dotyk Benediktiny hlavy na jeho rameni byl tak příjemný. Aspoň ten dotek si mohl dopřát. Jenom chvíličku.

„Hlásím, cíl cesty dosažen,“ ozval se Kat hlasem robota postrádajícího schopnosti intonace, zajel na parkoviště a vypnul motor.

„My se jdeme podívat na ten statek.“

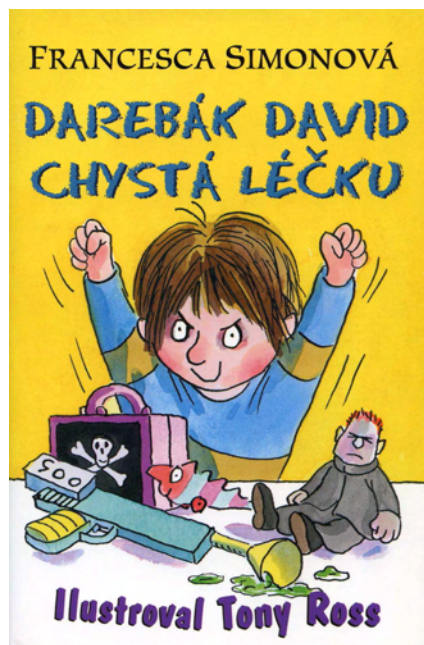
Kat už zatím studoval ceduli označenou velkým X na zeleném pozadí, neklamným to důkazem, že jsou na stanovišti Ruta de la Quijote neboli Cesta dona Quijota. Ta byla otevřená v roce 2003 za přispění fondu Evropské unie.

Podle nakresleného plánu měli projít městečkem Esquivisas až ke ststku, který kdysi býval majetkem Miguelovy ženy Cataliny.

„Vidíte, to nebyl jeho statek,“ konstatoval Kat. „On se sem jen přiženil. Šikovnej chlapec...“

(Blázniví donkichoti)

www.ivonabrezinova.cz

16. místo:

Darebák David chystá léčku /Francesca Simonová; ilustrace Tony Ross; z anglického orig. přel. Gisela Kubrichtová. – 1. vyd. – Praha : BB/art, 2009. – 234 s. ISBN 978-80-7381-478-6

Dalších dvanáct příběhů celosvětově oblíbeného hrdiny přináší například příběhy z pěšího výletu, z rodinné večeře v luxusní restauraci nebo z fotbalového zápasu. I zde má David vždy ty nejlepší úmysly chovat se vzorně, ovšem i v tomto dílu se mu jeho snaha pokaždé vymkne trochu

z ruky. Jednoduchý, stručný styl s mnoha vydařenými dialogy je vhodný i pro mírně pokročilé čtenáře.

„Davide, jdeme,“ naléhala maminka. „šup do auta.“

David zastříhal ušima.

„Do auta? divil se, „Já myslel, že jdeme na procházku.“

„To jdeme,“ odpověděla maminka. „Na venkov.“

„Hurá!“ zajásal vzorný Vítek. „Na krásnou dlouhou procházku.“

„NEEE!“ zavyl David. Plahočit se po nudném starém parku mezi zetlelým listím, psími hovínky a podsaditými stromy bylo dost hrozné, ale park aspoň není tak moc veliký. Ale venkov?

Venkov je obrovský! Budou se procházet celé hodiny, dny, týdny, měsíc e, dokud mu z rukou nezbudou pahýly a neupadnou mu nohy. A venkov je hrozně nebezpečný. darebák David si byl jistý, že ho pohltní pohyblivý písek nebo ho udupou záškodnické slepice.

„Já bydlím ve městě!“ zaječel David. „Já nechci jet na venkov!“

„Právě proto musíš chodit víc ven,“ řekl tatínek.

„Ale podívej se na ty mraky,“ zakvílel David a ukázal na chomáč oblaků. „Zmokneme skrz naskrz.“

„Kapka vody ještě nikomu neublížila,“ poznamenala maminka.

Že by? Však budou litovat, až umře na zápal plic.

„Zůstávám tady a basta!“ zavřískl David.

„Davide, čekáme na tebe,“ řekla maminka.

„Dobře,“ odfrkl David.

„Já už jsem úplně připravený, mami“ oznamoval Vítek

„Začínám strhávat kapesné,“ prohlásil tatínek.

„Pět pencí, deset pencí, patnáct pencí, dvacet –!“

Darebák David si natáhl gumáky, vydusal ze dveří a nasedl do auta. Ze všech sil třískl dveřmi.

„Copak se nemůžeme jenom projít kolem baráku?! sténal David.

„NE,“ řekl tatínek. „Jedeme na krásný pěší výlet a hotovo.“

Darebák David se zdrceně zabořil do sedadla. Ti budou litovat, až ho schlamstnou kozy. Ach já, kdybychom jen nechodili na tu procházku do divočiny, bude hořkovat maminka. David měl pravdu, měli jsme ho poslechnout, bude vzlykat tatínek. Stýská se mi po Davidovi, bude kvílet Vítek. Už nikdy nebudu jíst kozí sýr. A teď je pozdě, budou plakat. Kéž by, pomyslel si Darebák David. To by jim patřilo.

Maminka zastavila na parkovišti na kraji lesíka. Nějak moc brzy.

„Jů,“ rozzářil se Vítek, „podívejte se na ty krásné stromečky.“

„Vsad se, že se tam schovávají vlkodlaci,“ zamumlal David. „A já doufám, že vylezou a sežerou tě!“

„Mamí!“ zaječel Vítek. „David mě straší!“

„Nebud' darebák, Davide,“ napomenula ho maminka.

Darebák David se rozhlédl kolem sebe. Byla tam branka, která vedla do nekonečných luk ohraničených živým plotem. V dálce se tyčila věž kostela.

„Fajn. venkov jsem už viděl, tak můžeme jet domů,“ poznamenal David.

Maminka ho probodla pohledem.

„Vychutnejme si ten krásný den,“ řekl tatínek s povzdechem.

„Ale za hodinu začíná Rapper Zapper!“

„Smůla,“ poznamenala maminka.

David se nadechl. Do nosu ho udeřil odporný zápach hnoje.

„Fuuj, to je smrad,“ zašklebil se David. „Vítku, tos nemohl počkat?“

„MAMÍ!“ zaječel Vítek. „David řekl, že jsem smrad.“

„Neřekl!“

„Řekl!“

„Neřekl, smrade.“

„UÁÁÁ!“ skučel Vítek. Řekněte mu, ať toho nechá!“

(Darebák David chystá léčku)

www.francescasimon.com

17. místo:

Pes hledá člověka / Stefanie Zweigová; ilustrace Alena Schulzová; z německého originálu přeložila Jana Kudělková. – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2009. – 199 s. ISBN 978-80-00-02135-5

Vyprávění o pohnutém životě fenky setra Rezky učí děti nenásilně pochopit psí chování a vnímání světa a také přináší zamyšlení nad chováním lidí ke zvířatům. Jedná se o v pravém slova smyslu rodinnou knihu.

Rezka ještě nemohla vědět, že nastala chvíle rozloučení, a přesto napětí vyostřovalo její smysly. Projevovala převelikou touhu být ke každému členu rodiny milá a něžná. Nevynechala nikoho. Ibrahim jí prsty jemně přejížděl po dlouhém čenichu. Fatma jí šeptla do ucha nějaké tajemství a Emine se chichotala, když ji Rezka pošimrala ocasem na tváři. Rezka si vychutnala dětský smích. Bylo to, jako kdyby ji hladila neviditelná ruka.

Nejdéle postála Rezka u Ajsy. Ajsa k sobě psa pevně přitiskla. Přejela rukou pod Rezčiným tlustým břichem a nechala něžně klouzat prsty po bradavkách, které byly tvrdé a nabité.

„Hodně mlíčka pro tvoje děti,“ zašeptala a odvrátila se. V očích měla slzy, ale toho si všimla jen Rezka. A ta nikdy neprozradí, s čím se jí Ajsa svěřila.

Brzy na to tlapala Rezka mezi Mehmedem a Mustafou stanicí metra, bez vzpírání nastoupila a později se nechala povolně vysadit do vlaku.

V autobusu ožila. Když ji Mehmed na konečné vysadil z autobusu, sklíčeně si pomyslel, že k němu už nikdy nepřiletí takovéto obláčky blaženosti.

„Brzy budeš doma,“ řekl a při slově „doma“ znovu musel myslet na svoje kozičky v Giresunu. Přesto se zmohl na vtíp. „Zdalipak Arkadaš ještě vůbec umí jinak než turecky,“ zeptal se.

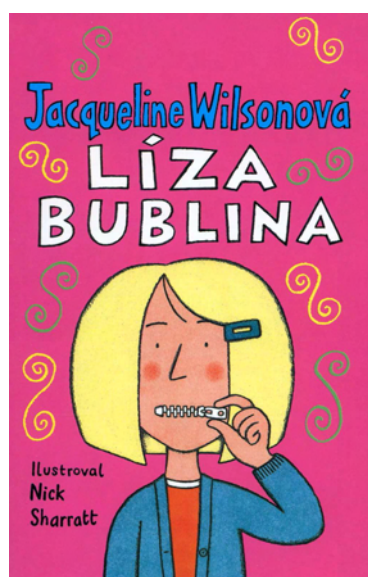
„Turecky zapomene natotata,“ odpověděl Mustafa.

...

Rezčiny tlapy zachytily důvěrné poselství, které vysílala vlhká lesní zem. Hrabala jako štěně, až jí hlína odletovala zpod pacek. V dáli zazpíval kos a Rezka, nabitá novou energií, tím směrem zaštěkala. Ocasem švihala ze strany na stranu.

Kouzelný pes Arkadaš, který žil čtyři týdny ve dvou maličkých místnostech a přinášel jejich obyvatelům nečekaně štěstí a radost ze života, se proměňoval zpátky v Rezku. Z domácího mazlíčka se stával lesní tvor. Mehmed a Mustafa sledovali tu proměnu s vyostřeným citem lidí, kteří sní o návratu domů, do svého světa. Mehmed pomalu odpenul vodítko. Stál tu s páskem kůže v ruce, ale pes, kterého na něm přivedl zpátky k jeho domovu, už mu nepatřil. Rezka se napjatě dívala směrem, kterým se měla vydat. Jednu nohu držela zvednutou a přitisknutou k tělu. Celé to netrvalo ani minutu, a přesto vzrušené kňučení jasně naznačovalo, že Rezka chytla známý pach.

(Pes hledá člověka)

18. místo:

Líza Bublina / Jacqueline Wilson; ilustrace Nick Sharrat;
z anglického originálu přeložila Daniela Feltová – 1. vyd. –
Praha : BB/art, 2009. – 76 s.
ISBN 978-80-7381-470-0

Příběh o malé Líze, které se rozroste nečekaně rodina o nového tatínka a jeho rodinu. Líza se s novou situací nemůže vyrovnat, a tak se rozhodne, že přestane mluvit. Nic ji neobměkčí, až

situaci vyřeší příchod dalšího nového člena rodiny, prababičky. I v této knize se známá anglická spisovatelka věnuje závažnému tématu, tentokrát péči o nemohoucího starého člena rodiny.

Sam mě odvedl k prababičce, ale nezůstal tam. Řekl, že se pro mě vrátí za hodinu.

„Já myslím, že se už za deset minut bude nudit,“ řekla prababička.

Ale já jsem se ani trochu nenudila. Naopak, byla jsem úplně nadšená.

Prababička mi dovolila ještě jednou projít celý byt. Prohlédla jsem si panenky na policích, panenky na židlích, panenky na okenních parapetech i panenky v nočních úborech. Pak jsem se tázavě podívala na prababičku. Ona se podívala na mě.

„Copak?“ zeptala se. V očích jí to zajiskřilo.

Polkla jsem. Můj hlas zněl nakrápě, když jsem ho použila.

„Mohla bych vidět ty panenky v kufru?“ zeptala jsem se šeptem.

„Mluv nahlas!“ nařídila mi prababička. „A nezapomeň poprosit!“

„Prosím, mohla bych vidět ty panenky v kufru? Prosím,“ dodala jsem ještě jednou tak hlasitě, až z toho panenky na policích málem začaly mrkat.

„Samozřejmě,“ odpověděla prababička. „Vidíš, umíš být hodná! Tak pojď. Můžeš mi pomoci je vyndat.“

Měla kufry vzadu ve vestavěné skříni. Musela jsem si stoupnout na špičky, abych dosáhla na ten horní.

„Pomalu,“ napomenula mě prababička.

Vytahovala jsem ho tak po-ma-lu, že jsem si připadala jako ve zpomaleném filmu. Kufř byl hrozně těžký. Muselo v něm být několik panenek. Když ho prababička otevřela, zůstala jsem koukat na vyrovnanou řadu panenek se zavřenýma očima. Vypadaly, jako by tvrdě spaly.

„Můžeš je vzbudit,“ pobídla mě prababička.

Opatrně jsem zvedla krásnou velkou panenku s dlouhými světlými vlasy. Měla na sobě bílou noční košili, ale na bledých porcelánových chodidlech neměla žádné pantofle. Drobné nehty na nohou měla nalakované narůžovo. Scházel jí konec jedné ruky, ale to mi vůbec nevadilo.

„Ta je nádherná!“ zašeptala jsem a opatrně ji přivinula v náručí.

„To je Alenka,“ řekla prababička. „Myslím, že v tý slabý noční košili jí asi bude trochu chladno. Nechtěla bys jí najít nějaký oblečení?“

Druhý kufř byl plný úhledně složeného oblečení pro panenky – byly tu šatičky, zimní kabátky lemované kožešinou, námořnické oblečky, kostkované zástěrky, spodní prádlo s kraječkami, pletené černé ponožky a botičky, které se zapínaly na malé perleťové knoflíčky.

Chtivě jsem natáhla ruku, ale nad kufřem jsem se zarazila.

„Jen do toho, klidně si to prohlídni všechno. Ale nezmačkej to,“ řekla prababička.

Můžu jí dát tyhle?“ zeptala jsem se.

„Já myslím, že to jsou zrovna Alenčiny oblíbený,“ odpověděla prababička.

Strašně opatrně jsem Alenku nasoukala do šatiček. Rukávy šatů byly dost dlouhé, takže nebylo vidět, že má utrženou ruku. Vypadala dokonale.

Pak jsem ještě vzbudila Kristýnku a Šalotku a malého Eduarda a ještě menší Klemetýnku a všechny jsem je oblékla,

„No prosím! Jak jim to sluší! Teď už beze všeho můžou jít na party.“ řekla prababička a otevřela další krabici.

(Líza Bublina)

www.jacquelinewilson.co.uk

19. místo:

Brácha je superstar. / Karen McCombie; z angl. orig. přel. Petra Klůfová. – 1. vyd. – Havlíčkův Brod : Fragment, 2009. – 182 s. ISBN 978-80-253-0945-2

Druhé pokračování příběhů o Sadie a její bláznivé rodině vypráví o tom, jak její úspěšnější dvojče založí kapelu. To vede Sadii ke snaze vyniknout vedle bratra také.

Zachránil mě zvuk zvonku.

Cestou k babičce jsem brnkla Hanně a zeptala se jí, jestli si mě nechce vyzvednout. Babičku mám děsně ráda, ale

dobře jsem věděla, že když se zdržím moc dlouho, babička mě zapřáhne do dalších prací v domácnosti (stejně jako Will považuje úklid za zábavu – oba jsou vyšinutí.) Proto jsem si s Hannou domluvila, že mě odveče za smradu louhu a Lesku jako blesku a půjdeme nakupovat nebo něco zbaštit nebo se celkově flinkat.

„Dálkový ovladač u vchodu nefunguje, beruško Sadie,“ řekla mi babička, když jsem šla stisknout bzučák u dveří.

„Aha. Tak jo! Hele – musím padat, babi. To mě přišla vyzvednout Hanna,“ zadrmolila jsem, vlepila babičce pusku na tvář a z kliky na kuchyňských dveřích vyhákla batoh.

„A mnohokrát ti děkuju za pomoc, drahoušku!“ houkla ještě babička za mnou. „A nedělej nic, co bych nedělala já!“

„Slibuju!“ křikla jsem přes rameno, než za mnou zaklaply dveře bytu.

S jistotou jsem věděla, že babička by nikdy nesouhlasila s tetováním („Jak někdo může sám sobě udělat něco takového?“), nejedla by suši („Surová ryba! Kdo kdy slyšel takový nesmysl!“) a nezvládla by bungee-jumping („Vždyť by ti to mohlo vyrazit oči z důlků, pro páníčka!“) A protože jsme s Hannou neměly nic podobného v plánu, byla jsem si stoprocentně jistá, že svoje slovo dodržím.

„Hanno!“ křikla jsem a rozhlížela se do obou stran, nahoru a dolů po Blackstock Road. Vchodové dveře za mnou zaklaply.

„HANNO!“

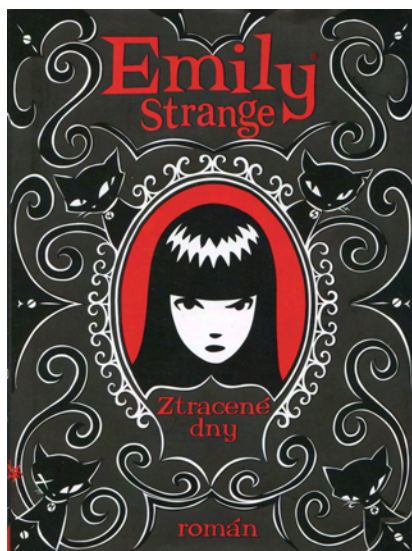
„Ahoj!“

Z otevřených dveří firmy Mc Connell a synové vykoukla hlava mé kamarádky, dlouhé vlasy jí splývaly dolů jako závěs.

„Co tam děláš?“ sykla jsem na ni a trochu vyjukaně k ní zamířila. Pochopte, netušila jsem, co má za lubem! Člověk si přece nemůže vlézt do prostor pohřební služby, jako když jde do trafiky očístnout nejnovější časopisy.

(Brácha je superstar!)

www.karenmccombie.com

20. místo:

Emily Strange. Ztracené dny. / Rob Reger a Jessica Grunerová; z angl. orig. přel. Veronika Volhejnová. – 1. vyd. – Praha : Albatros, 2009. – 181s. ISBN 978-80-00-02293-2

Jeden ze světově nejúspěšnějších bestsellerů pro děti vypráví o velmi zvláštní třináctileté dívce s trochu nadpřirozenými schopnostmi. Objeví se ve městě Černá skála a zabydlí se v krabici se čtyřmi kočkami. Chodí oblečená zásadně v černém a nepamatuje si nic ze své minulosti. Kniha je psána velmi zajímavou formou, kombinace deníkových poznámek s vyprávěním. osloví především dnešní dívky „drsnějšího“ zaměření.

Počkala jsem, až Sharon a Georgie usnuli, pak jsem vypdla ven a chodila jsem po městě, dokud jsem zase nenašla toho kluka, co mě zná, nebo si to aspoň myslí. Zeptala jsem se. Kde jsou všichni, a on řekl, že jako normálně. Řekla jsem – tak jdeme, nechala jsem se vést. Došli jsme k nějakému nadjezdu a tam postávala nějaká partička odrbaných kluků a holek, a jen jsme se přiblížili, tak na mě všichni volali: „MOLLY“ ů a „Kde jsi byla?“ a tak, a když jsem přišla blíž, až na mě dopadlo světlo z ohně v popelnících, tak všichni tak jako zmlkli, možná proto, že jsem neřekla ani slovo, a jedna holka pak povídá „Hele Molly – ty vypadáš... tak nějak jinak!“ A já jsem jim řekla, že jsem Mollyina sestřenice a že se uí pokouším najít. A oni mi o ní vyklopili tohle:

1. Molly tak jako fakt dost štválo, jaký má nudný rodiče.
2. Molly tak jako fakt utekla každou chvíli.
3. Její rodiče se nikdy ani moc nevydělali, když to udělala, hlavně, když neměla špatné známky.
4. Molly a já vypadáme ÚÚÚPLNĚ stejně NOTOMĚPODRŽ!
5. Molly skládala tak jako fakt hustý a srandovní texty na popový písničky.
6. Všichni měli nějakou přezdívku, jen Molly ne. Nikdy nikomu nedovolila, aby ji nějakou dal.
7. Ale když zmizela z města, tak vždycky tak jako hrála někoho jiného.

...

Vypadalo to, že jsem byla bohatá, dobře oblečená a oblíbená holka, co si uklízela v pokoji a v noci se pod nadjezdem scházela s partou odrbaných kluků a holek. No jo, jenže jsem to NEBYLA já.

Zašla jsem na autobusové nádraží a hledala jsem to nejdivnější místo, kam se odtud dá jet. A tak za třiadvacet minut odjízďím do Arizony, do města Opičí Obočí. Držím si palce, aby byl můj instinkt správný a abych našla Molly pod prvním nadjezdem, kam se podívám. A strááášně doufám, že už brzo budu vědět jistě, jestli A) jsem Molly Merriweatherová. Nebo B) jsem Molly Merriweatherová byla, ale kvůli té protivné ztrátě paměti jsem přišla o svoji původní osobnost. Brrr.

(Emily Strange)

SUK 2009
Cena ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
(uděluje se bez rozlišení pořadí)

Draka je lepší pozdravit / Text Daniela Krolupperová a Miloš Kratochvíl; ilustrace Markéta Vydrová – 1. vydání. – Praha : Mladá fronta, 2009. ISBN 978-80-207-1999-6

Knížka přibližuje dětem formou pohádek základy etikety. Každá pohádka přibližuje jeden důležitý okruh a za každým tématem je návod pro rodiče, jak mají s dětmi nově naučené pravidlo etikety procvičit. Vznik knihy iniciovala Eliška Hašková Coolidge, která řadu let vedla protokol Bílého domu ve Washingtonu.

Druhý den ráno, jen co za Kačenkou, Vašíkem, maminkou a tatínkem zaklaply dveře, všechny hračky znovu ožily. Autíčka se projížděla po koberci, vláček si spokojeně houkal. Plyšová zvířátka spolu s panenkou se rozhodla, že si budou hrát s míčem.

„Já nemůžu,“ řekl smutně jeden z plyšových medvídků a posadil se. Ostatní hračky se na něj podívaly.

„Copak se ti stalo?“ zeptal se starostivě plyšový slon.

„Ale, bolí mě tlapka,“ postěžoval si medvídek. „Vašík mě včera neuklidil a pohodil mě na podlahu. Musel jsem dlouho ležet celý skrčený, až mě z toho rozbolelo tělíčko. Pravá zadní tlapka pořád bolí, když na ni došlápnu.“

„Ukaž, podívám se na to,“ nabídl se hned starý plyšový pejsek a začal si prohlížet pochroumanou tlapičku.

„Myslím, že to nebude zlomené, jenom pohmožděné. Bolí to, vid’? Dneska raději zůstaň ležet a vůbec tlapku nenamáhej,“ poradil mu plyšový pejsek. „Zítřka už bys měl být v pořádku.“

„To je hrozné, když se hračka dostane k dětem, které se o ni špatně starají,“ posteskla si panenka Julie.

„Ale Kačenka s Vašíkem jsou na nás docela hodní, ne?“ zeptal se vodníček, kterého překvapilo, že se děti k hračkám někdy nechovají pěkně.“

„Naštěstí většinou ano,“ souhlasila panenka Julie, „ovšem všechny děti nejsou takové!“

„Někteří lidé se chovají špatně nejen k hračkám,“ připojil se plyšový pejsek. „Někdy si třeba pořídí i živé zvířátko, ale baví je jenom si s ním hrát. Když po něm mají uklidit a postarat se o něj, to už se jim nechce. Na zvířátko klidně zapomenou. To je potom moc smutné.“

„Ještě že nejsem zvířátko!“ oddychl si vodníček.

„A znáte nějakou pohádku o zvířátkách? Třeba o blechách?“ zeptal se plyšový pejsek.

Pohádku o blechách neznal nikdo a všichni moc prosili, aby jim ji plyšový pejsek pověděl.

A ten začal vyprávět...

(Draka je lepší pozdravit)

www.danielakrolupperova.cz

Kam až smí smích / Radek Malý; ilustrovala Anna Neborová. – 1. vyd. – Praha : Meander, 2009. – 89 s.
ISBN 978-80-8623-72-2

Básně několika významnými cenami ověřeného básníka jsou určeny především menším dětem. Většina z nich byla publikována v učebnicích, které autor psal pro

nakladatelství Prodos. Sbíрка je rozčleněna do tří okruhů: lyrika přírodní, lyrika školní a lyrika záškolácká. Některé básně jsou převzaty ze slabikářů a čítanek, které básník vytvořil pro nakladatelství Prodos. Nad básněmi se pobaví čtenář každého věku, jemuž je blízká lidská řeč jako důležitý nástroj komunikace.

O čem sní sníh

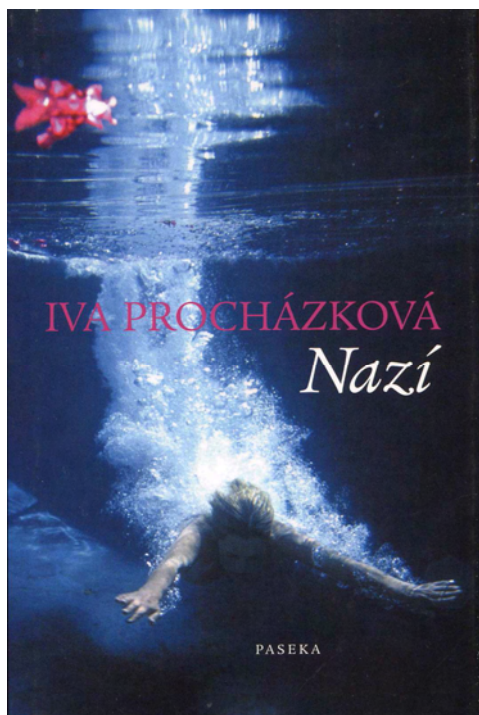
*O čem sní sníh?
O černém koni.
Jak mu podkovičky
na ledu zvoní.*

*Kam až smí smích?
Smích smí všude.
Ono nějak bylo
a zase nějak bude.*

*Jak hraje hrách?
Cinká klíčky,
když klíčí
na záhoně u ředkvičky.*

*Kam pan Plch plách?
Do zahrady.
A nás
nechal tady.*

(Kam až smí smích)
www.radekmaly.flexum.cz

Nazí / Iva Procházková; -- 1. vyd. – Litomyšl : Paseka, 2009. – 217 s. ISBN 978-80-7185-879-8

Tento román vyšel nejdřív v němčině a získal dvě prestižní nominace na Cenu literatury pro mládež. Sleduje příběhy pěti sedmnáctiletých Berlíňanů, kteří spolu kamarádí od dětství. Jejich cesty se rozcházejí a zase scházejí, životy jednotlivců procházejí peripetemiemi

a zvraty. Hlavním tématem je přijetí dospělosti. Celý příběh se odehrává během jednoho léta v Berlíně.

„Proč to děláš?“

„Proč to děláš ty?“

„Každý se něčím živíme. Když ti to neprodám já, koupíš to jinde v horší kvalitě.“

„Nemáš výčitky svědomí?“

„Co to je?“

„Podvědomej pocit, že seš hajzl. Že využíváš neštěstí druhých.“

„Jak využívám? Jsem tu pro každého, kdo mě potřebuje.“

Fascinovaně ho poslouchala. Nabízel a odrazoval současně. Bylo v něm něco neodolatelného.

„Dábel je neodolatelný,“ ujišťovala sestra Callista. „A všudypřítomný. Všichni v sobě máme souřadnice pekla.“

Evita se předkloní a upře pohled do černé uličky. Zdálo se jí, že slyšela vrznout dveře. poslouchá, jestli se ozvou kroky na schodech, ale místo kroků zaslechne zvenčí zvonek koloběžky. Zase ten kluk. Tráví prázdniny ve dvoře. Nudí se, šmíruje, ledacos vidí. Jednou se Evity ptal, jestli nemá trochu trávy. Předstírala, že nechápe. Uškubla pár stébel vedle pařezu, podala mu je. Vyvedlo ho to z míry, ale ne nadlouho. Pořád okolkuje kolem sklepa, jao by na někoho čekal. Všechny děti na něco čekají. Evita si nevzpomíná, že by někdy čekala. To, co se mělo udát, leželo vždycky před ní. Nejdřív bylo třeba si to vyčekat, a pak se to nestalo. Nebo to nepoznala.

„Poznáš rozkvetlou střemchu?“

„Rozkvetlá větvičky střemchy tě na celej rok ochrání.“

„Před čím?“

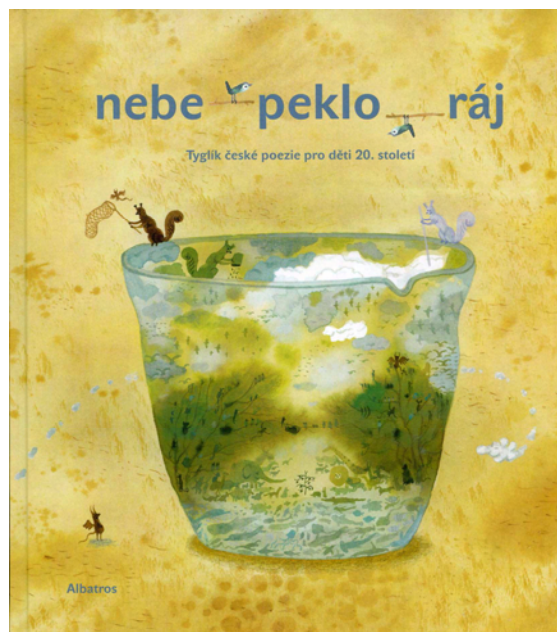
„Před všemi temnými silami.“

Neřekl, odkud tu pověru má a Evita se neptala. Možná by se dozvěděla, že od matky. Nechtěla mluvit o jeho matce. Ani o své. Když byli spolu, nechtěla mluvit o nikom jiném. Chodili po ostrově a hledali. Vál mírný vítr. Evita neměla sluneční brýle, pálily ji oči a točila se jí hlava. Předcházející večer na mejdanu v Tempelhofu vtancovala s extází do máje a teď měla v mozku permoníky. Výlet s Niklasem vnímala přes rozhoupanou hladinu dopaminu

nesoustředěně a s rostoucím podrážděním. Nebylo třeba chránit se před temnými silami, které by zaútočily zvenčí. Sestra Callista měla pravdu, souřadnice byly odjakživa v ní.

(Nazí)

www.ivaprochazkova.com

Nebe, peklo, ráj. Tyglík české poezie pro děti 20. století / Sestavil Petr Šrámek; ilustrovaly Alžběta Skálová (nebe), Alžběta Zemanová (peklo) a Radana Přenosilová (ráj). – 1. vyd. – Praha : Albatros 2009. – 287 s. ISBN 978-8000-02439-4

Obsáhlý výběr z poezie českých básníků 20. století je pozoruhodný nejen svou obsáhlostí, ale především způsobem zpracování. Dává čtenářům možnost procházet volně knihou a hledat podobná témata básní pomocí jakéhosi odkazového rejstříku pojmů. Nechybí ani seznam básní podle prvních slov názvu. Knihu ocení jistě především učitelé základních a středních škol.

Vypravil jsem se do knihovny, tak jako vždycky, když si chci přečíst knížku, kterou nemám doma. Jenže ouha! Žádná nebyla na svém místě! Poličky byly vyprázdněné, regály opuštěné, knihy se válely na obrovské, do nebe volající hromadě. Sakrblé a jejdanánky, je to k vzteku a je to k pláči, takhle velkou hromadu snad nikdo nikdy neviděl! Navíc nebylo, jak se v tom zmatku vyznat, žádné knihovní ani počítačové katalogy nebyly v tu chvíli použitelné. Knihy ležely naprosto všude, opatrně jsem se jim snažil vyhýbat, přesto nebylo kam šlápnout. Kdyby mě někdo pozoroval – ale myslím, že nikdo další v knihovně tenkrát nebyl – , asi se musel podívat té neobvyklé postavě, která mezi knihami dováděla jako při skákání panáka. Skotačila tu po jedné noze, tu po druhé, s jednou otočkou, s druhou otočkou, zas balancovala po jedné, zas po druhé noze a pořád dokola. Ale určitě tam nikdo nemohl být, protože jinak by mi přece pomohl a nezůstalo by to jen na mně, abych v té knižní potopě začal dělat pořádek. Inu, jestli se mě ptáte, jestli jsem nakonec našel tu knihu, pro kterou jsem do knihovny vyrazil, asi vás zklamám. Našel! Nenašel? Jenže já už dávno zapomněl, kterou jsem sháněl a dokonce i že jsem tam vůbec pro nějakou šel.

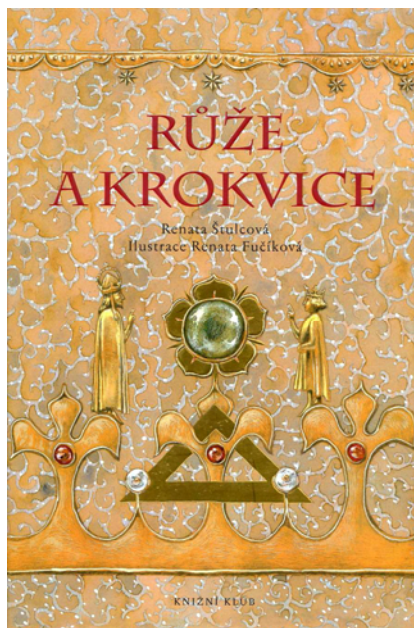
...

V té knihovně jsem pochopil, že i kdybych se na hlavu postavil, svou knihu nenajdu. Zatímco nedostižným cílem básníků je napsat knihu, která by nahradila knihovnu, mým cílem se stalo takovou knihu sestavit – jako čítanku. Je to taková hra: zavři oči a nahnátni knihu...

(Nebe – peklo – ráj)

Pachatelé dobrých skutků (Mladá fronta) - informace o knize na str. 9

SUK 2009
Cena knihovníků SKIP

1. místo:

Růže a krokvice / Renata Štulcová; ilustrace Renata Fučíková. – 1. vyd. - Praha : Knižní klub, 2009 - 336 s. ISBN 978-80-242-2325-4 (váz.)

Příběh odehrávající se v době vlády Karla IV. Zavede čtenáře do období jeho panování, kdy stavitel Petr Parléř staví Kamenný most a Svatovítský chrám a své stavitelské umění předává svým učedníkům. Román je zaplněn postavami z nejrůznějších společenských vrstev, od samotného krále Karla IV. a jeho syna Václava, přes ctihodné měšťany a Parléřovy pomocníky a řemeslníky. Děj se točí kolem záhadné záře nad Hradem, milostného románu pekaře Matěje a mincmistrovy dcery, objevuje se bezhlavý templář, konají se rytířské turnaje. Kniha je pozoruhodná sklobením historických reálií s čtivým dějem s detektivní zápletkou, psaná moderním jazykem. Příběh doplňují překrásné ilustrace Renáty Fučíkové.

Kralkvica Václava probudila ostrá bolest v paži. Otevřel oči. Ve světle dohořívající lucerny se mu vedle hlavy na polštáři blýskala královská koruna. Málem ji shodil, jak se ve spánku obracel.

Prudce se posadil. Nevěřící vzal korunu do rukou, až pak si všiml proužku pergamenu. V šeru na písmo neviděl, musel k lucerně a tam četl:

Milý Váno,

Než se vrátím, svěřuji ti království se vším všudy. Tvůj otec

Srdce se Václavovi rozbušilo „Kam táta jel? Co se stalo? Proč nic neřekl?

Mrkl a krátce zakřapl hlavou. Točil se a v noční košili, rozčuchaný vyběhl z pokoje.

U dveří klímal Vilém.

„Byl tady můj otec?“ uhodil na něj Václav přísně.

Vilém kývl.

„Kdy přesně?“

„Kolem půlnoci, Výsosti,“ odpověděl Vilém.

„A kam pak šel?“

„Nevím, Výsosti.“

Václav se rychle oblékl a rozběhl se o patro výš do královských komnat, ačkoliv věděl, že se u ní se zlou potáže. A věděl to správně.

V této předjitřní hodině mu vyděšené komorné nechtěly královnu samozřejmě zavolat, když však ze dveří vykoukli Sigi s Janíkem a začali na něj povykovat, objevila se nakonec i královna Alžběta.

Rozespálá a právem rozzlobená vyslechla novinu a pak pravila: „Nemám zdání, kde je král,“ spolkla nemilé překvapení. „Ale to bys spíš měl vědět ty, jsi s ním neustále.“

Václav viděl, že bude lépe, když půjde.

Uklonil se tedy.

„Dnes dává král audience,“ volala za ním královna.

„Počítám s tím,“ uklidnil ji.

Hladový Vaněk vešel do jídelny jako vždy první. Nasál vůni čerstvého pečiva, kterou tak miloval, a obhlédl housky.

Konečně našel tu s křížem vespu.

Byla to zašifrovaná houska od Matěje, který mu posílá takové housky už po mnoho let.

Většinou Matěj šifruje do housek vtípky a hádanky. Vzkaz o podivné záři nad chrámem, který poslal před pár dny, byl výjimkou.

Vaněk teď housku rozloupil napůl a ukázal se mu vzor – latinské číslice sestavené ze zapíchaných hřebíčků.

Vaněk si je převedl na písmena a četl Matějův latinský heslovitý vzkaz.

TEMPLAR RESERBAT PORTA CALETINA REX, ARCHITECTUS, MAGUS EQUITABANT
MANE PORTA RESERATA

Když dočetl, zůstal zkoprnělý: Táta s Petrem a Žitem odjeli bránou na konci Celetné a otevřel jim bezhlavý templář. A brána zůstala do rána otevřená.

(Růže a krokvice)

www.renatastulcova.cz

2. místo:

Řecké báje / Alena Ježková; ilustrovala Michaela Kukovičová – 1. vydání. – Praha : Albatros, 2009. – 178 s. ISBN 978-80-00-12413-4

Kniha nově převyprávěných nejznámějších řeckých bájí z pera autorky, která se pověstmi a bájemi zabývá již několik let. Pro dětské čtenáře jistě bude přínosem současná čeština.

Když letěl Perseus nad Etiopií, viděl pod sebou zástupy lidí na mořském břehu. Byl zvědavý, co se tam děje, a slétl k nim.

„Ani se neptej, cizince,“ naříkali lidé. „Naše královna se chlubila, že je krásnější než mořské nymfy, a přivolala tak hněv boha Poseidona. Od té chvíle každý den vystupuje na břeh mořská obluda a žádá lidské oběti. Dnes přišla řada na královskou dceru, princeznu Andromedu.

Podívej se, tam stojí a čeká na svůj osud.“

Opravdu, vysoko na skále byla připoutána krásná dívka a opodál v slzách stáli její rodiče.

Vtom začalo moře vrít a vlny se rozevřely. Obrovský netvor s hadím tělem se zvedal z hlubin.

Jeho tři dračí hlavy vystřelily nad hladinu a žluté oči pátraly po lidské oběti.

Andromeda na skále zoufale vykřikla a zavřela oči.

Perseus nezaváhal. Vznesl se do výšky, tasil meč a obludě se postavil.

Byl to strašný boj. Jednou, dvakrát a ještě jednou pohroužil Perseus meč do slizkého těla, mořské vlny se zbarvily zelenou krví, avšak obluda stále žila. Tři zubaté tlamy chňapaly po Perseovi, ale ten na svých okřídlených střevících obratně unikal. z jejich dosahu. Síly ho však začaly opouštět. V poslední chvíli si vzpomněl na Medúzinu hlavu, vytáhl ji z mošny a ukázal netvorovi. Drak zkameněl uprostřed pohybu, jeho obrovské tělo popukalo a kusy černého kamene se s rachotem řítily do moře.

Bylo po všem..

Král s královnou nemohli uvěřit, že jejich dcera je zachráněna. Plakali štěstím a objímali se. Andromeda otevřela oči a od té chvíle patřil její pohled jen Perseovi.

(Řecké báje)

www.alenajezkova.cz

3. místo:

Štěstíčko a kocouří dědeček / Jiří Kahoun -- informace o knize na str. 20..

SUK 2009 Cena Noci s Andersenem

Růže a krokvice / Renáta Štulcová -- informace o knize na str. 32

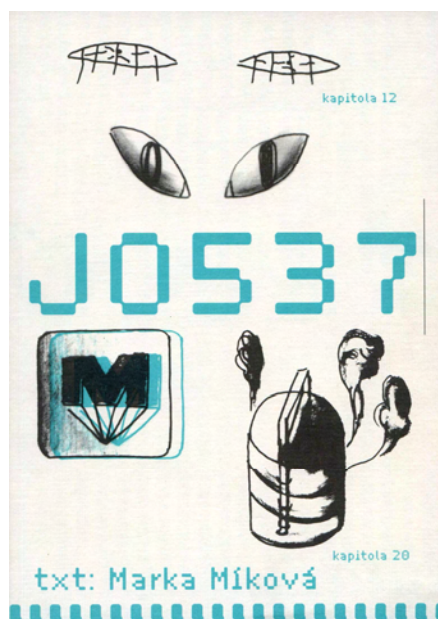
Výroční knižní ceny Magnesia litera za rok 2009

Vznik cen *Magnesia Litera* iniciovala skupina lidí se zájmem o současnou českou literaturu, kteří vytvořili Občanské sdružení Litera. Sdružuje všechny významné instituce a svazy, které mají co do činění s literaturou a knihami: Akademii věd, České centrum PEN klubu, Obec spisovatelů, Obec překladatelů, Českou sekci IBBY, Svaz českých knihkupců a nakladatelů, Svaz knihovníků a informačních pracovníků a Nadaci Český literární fond.

Ceny *Magnesia Litera* se udílejí od roku 2002 každoročně na jaře titulům, které byly vydány v uplynulém kalendářním roce. Ceny se udělují v devíti kategoriích, z nichž jedna je právě literatura pro děti a mládež. V každé kategorii jsou nominovány tři tituly, které vybírá porota pro příslušnou kategorii, cenu *Magnesia Litera* získává titul, jenž získal nejvíce hlasů od všech porot.

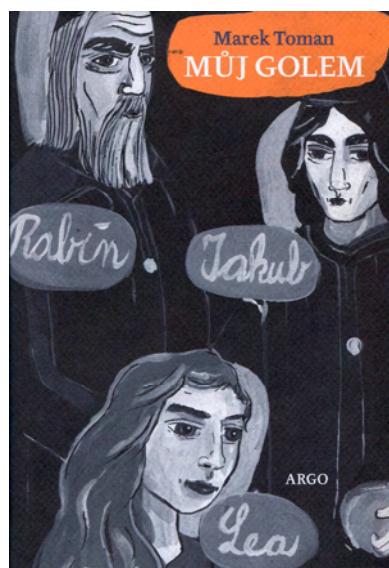
Ceny *Magnesia Litera* získávají stále větší prestiž a oceněné knihy se těší i většímu zájmu čtenářů, což se projevuje i v jejich zvýšeném prodeji. Více informací najdete na www.magnesia-litera.cz.

Na cenu *Magnesia Litera* v kategorii literatura pro děti a mládež byly za rok 2009 nominovány následující tři tituly:

JO537 : příběh o snech, jedné počítačové hře a o životě. / Marka Míková; ilustrace Martin Kubát. – 1. vyd. Praha : Baobab, 2009. – 95 s. ISBN 978-8087060—24-7

Josef je obyčejný kluk, který žije obyčejný život na sídlišti. Na jeho pravidelné trase byt – metro – škola se najednou začínají dít nevysvětlitelné věci. Josef se pomalu zaplétá do tajemného, téměř detektivního příběhu, který s ním prožívá i jeho dědeček, jeden zatoulaný pes a dělníci ze stavby. Navíc se ukazuje, že v pozadí všeho je nejspíš jedna nová počítačová hra...

Můj Golem / Marek Toman; ilustrace Hana Puchová – 1. vyd. – Praha : Argo, 2009. – 168 s. ISBN 978-80-257-0219-2

Děj se odehrává v pražském Židovském městě konce 16. století. Patnáctiletý Jakub navštěvuje dům zázračného rabína, aby s ním studoval. Má si vzít za ženu rabínovu dceru Leu, je ale z předem dohodnutého sňatku nesvůj. V domě za zdí ghetta bydlí křesťanská dívka Klára, se kterou si Jakub přes zeď vyměňuje kresby. Židé s křesťany se pozorují, zkoumají i nenávidí. Když dojde k ohrožení Židovského města, rabín vytvoří ochránce Židů – Golema. Příběh přináší novou verzi představy, co Golem vlastně byl. Základní otázkou knihy ovšem zůstává, jak vyjít s druhými lidmi, a to uvnitř své komunity i mimo ni.

Nazí /Iva Procházková: (Paseka) – informace o knize najdete na str. ...

Magnesii Literu získala Iva Procházková za knihu Nazí.

Zlatá stuha 2009

Zlatá stuha je soutěž, která má také za cíl upozorňovat na nové knihy pro děti a mládež vydané za uplynulý kalendářní rok. Vyhlášovatelé soutěže jsou Obec spisovatelů, Klub ilustrátorů dětské knihy a Česká sekce IBBY (International Board on Book for Young People). Je nejstarší soutěží v oboru literatury pro děti a mládež, která u nás po r. 1989 vznikla, poprvé byla vyhlášena v roce 1992.

Soutěž má dvě části, literární a výtvarnou, to znamená, že kniha se hodnotí z těchto dvou hledisek a cenu může obdržet buď v jedné, ve druhé, nebo v obou částech. Za léta své existence prošla vývojem, několikrát se změnila i kategorie, ve kterých byly knihy oceňovány. V posledních pěti letech se kategorie ustálily na těch, které jsou uvedeny v naší příručce.

Zlatá stuha probíhá dvoukolově. Na Veletrhu dětské knihy v Liberci jsou vyhlášovány nominace na ceny v jednotlivých kategoriích. V každé kategorii může být nominováno několik titulů, které navrhnou odborné poroty; literární, překladatelská a výtvarná. Vlastní udílení Zlatých stuh probíhá v Praze, obvykle v květnu. Zlatou stuhu získává vždy pouze jeden titul z každé kategorie. Může být udělena i Zlatá stuha za nakladatelský počin a výroční Zlatá stuha, která se udílí ze celoživotní dílo významným tvůrcům literatury pro děti a mládež.

Více informací nejen o Zlaté stuze, ale i o dalších aktivitách České sekce IBBY najdete na webové stránce www.ibby.cz.

Výsledky literární části:

Knihy pro začínající čtenáře:

Písně mravenčí chůvy / Text a ilustrace Daisy Mrázková. – 1. vyd. – Praha : Baobab, 2009.

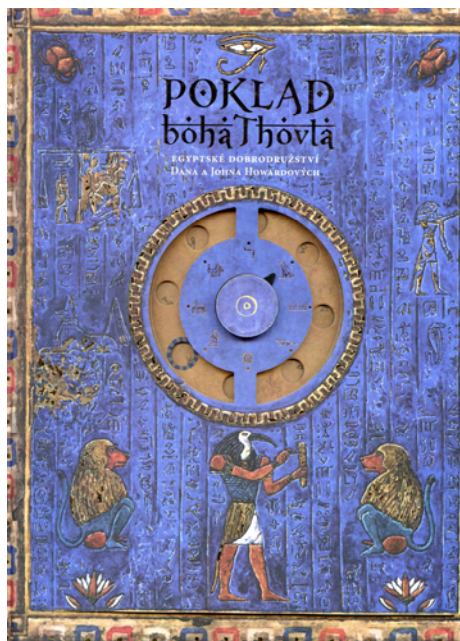
ISBN 978-87069-26-1

Sbírku veršů psala Daisy Mrázková v šedesátých letech pro své tehdy malé děti. Jedná se o veselé, hravé a jemné verše, které učí děti dívat se kolem sebe a zaznamenávat i

maličkosti. Kniha je ideální pro společné předčítání dětí a dospělých.

Beletrie pro děti a mládež:

JO537 /Marka Míková – Informaci o knize najdete na str.35.

Literatura faktu pro děti a mládež:

Poklad boha Thovta / Oldřich Růžička; ilustrace Jaroslav Klimeš, -- 1. vyd. – Praha : b4u Publishing, 2009. – 48 s.
ISBN 978-80-87-223-04-1

Archeolog John Howard se synem se vydávají na dobrodružnou pouť Egyptem. Nenápadný kousek papyru, který najdou, skrývá návod k cestě za pokladem

boha moudrosti Thovta.

Projdou mnoha známými místy Egypta a čtenáři se mohou jejich cesty aktivně účastnit a řešit záhady spolu s nimi. Kniha totiž obsahuje vedle klasického textu papyrové svitky, dopisy a nápovědi k řešení záhad.

Zvláštní ocenění:

Strom pohádek z celého světa / Vladislav Stanovský a Jan Vladislav; ilustrace Stanislav Kolíbal. Praha : Knižní klub, 2009.

Nebe – peklo – ráj / Sestavil Petr Šrámek – informace o knize najdete na str. ...

Okno do komína / Ivona Březinová – informace o knize najdete na str. ...

Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka druhý ročník projektu Podpora čtenářské gramotnosti

Druhý ročník projektu úspěšně skončil v červnu 2010. Dostal se do povědomí poměrně široké čtenářské obce, a tak se do něj bylo přihlásilo 12386 žáků prvních tříd z 358 škol, což je téměř třicetiprocentní nárůst oproti prvnímu ročníku. Připomeňme si stručně zásadní myšlenky projektu:

Upozorňuje na nezastupitelnou úlohu četby ve vývoji osobnosti dítěte od prvního ročníku školní docházky. Od toho, jak rychle se dítě naučí číst texty s porozuměním, se odvíjí jeho školní úspěšnost či neúspěšnost, která má význam i pro další uplatnění v životě. Dětem je třeba neustále zdůrazňovat, že čtení je jedna z nejdůležitějších, ne-li přímo nejdůležitější dovednost, kterou se v nižších ročnících základní školy může naučit. Dospělí se musí pokusit dítěti vštípit, že číst je naprosto normální, zrovna tak, jako je normální naučit se získávat

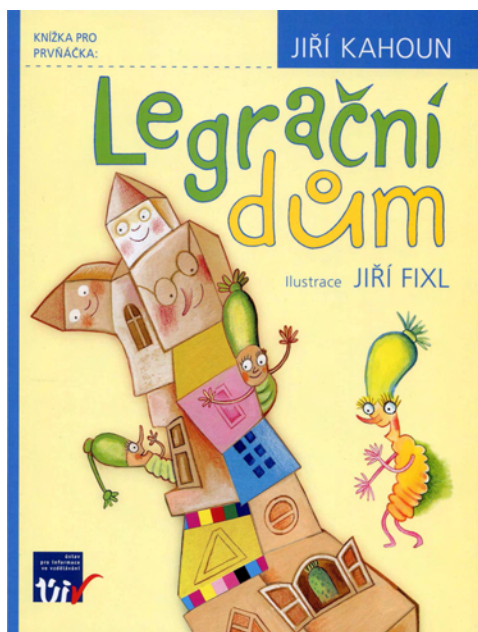
informace ze všech v současnosti dostupných zdrojů. Knížka už bude sice navždy jen jedním z informačních médií a informace se budou získávat stále z většího množství dalších, ale základem ještě dlouho bude dobrá technika čtení, bez které informaci nevydolujeme z žádného média.

Dospělí, kteří prvňáčky do projektu přihlašují, mají za úkol celý první školní rok s dětmi v oblasti četby nadstandardně pracovat. Pokud děti přihlašují učitelé, navštěvují s dětmi kulturní instituce v místě bydliště, ať už jde o knihovny, muzea nebo divadla a seznamují je s jejich činnostmi, pořádají besedy s autory nebo ilustrátory, společná čtení dětí s dospělými, dramatizace textů a organizují další velmi pestré akce směřující k probuzení zájmu dětí o knížky. Dětská oddělení veřejných knihoven mají již léta propracované své způsoby, jak děti přes návštěvu knihovny ke knížkám přivést. Není se co divit, že právě tyto knihovny se okamžitě k projektu ve velkém měřítku přihlásily. V řadě případů se však díky projektu prohloubila spolupráce škol a knihoven a zapojili se do ní ve větší míře už žáci prvních tříd. Projekt probíhá od listopadu do konce května. Všichni, kdo prvňáčky do projektu přihlásili, musí zaslat svá vyhodnocení s uvedením uskutečněných akcí do konce dubna s výhledem na ty plánované ještě do konce školního roku. Úspěšní prvňáčci dostanou jako projev uznání za svou účast knížku. A není to knížka ledajaká. Jedná se o původní českou novinku, která byla vytvořena přímo pro projekt a není v běžné knihkupecké síti, takže se nedá za peníze koupit. Organizátoři projektu si velmi váží toho, že s nimi od počátku byli ochotni spolupracovat přední současní tvůrci české dětské knihy, jejichž jména skýtají záruku kvalitního titulu. Pro první ročník projektu napsala příběh „Okno do komína“ Ivona Březinová a ilustracemi jej doplnila Vlasta Baránková. Letošní prvňáčci dostali knížku Jiřího Kahouna „Legrační dům“ s ilustracemi Jiřího Fixla.

Předávání knížek prvňáčkům probíhá důstojně v průběhu června. V některých knihovnách je předávání knih spojeno s pasováním prvňáčků na čtenáře nebo s obdobnými slavnostními příležitostmi. Knížky se předávají například na hradech a zámcích, v kláštřích, na lodích i na obecních úřadech. Knížky dětem předávali zastupitelé obcí, spisovatelé, ilustrátoři nebo herci. Slavnostního předávání se často s prvňáčky účastnili i dojatí rodiče a prarodiče. Předávalo se v Praze, Brně, Plzni, Olomouci, Liberci, Ostravě a dalších velkých městech, zrovna tak jako ve Štítném nad Vláří, Prakšicích, Komorní Lhotce a mnoha jiných malých obcích republiky. Pro vybrané školy z Prahy a blízkého okolí je určeno předávání v zrcadlovém sále Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy za přítomnosti autora, ilustrátora a významných pracovníků ministerstva.

Letos zavedli organizátoři pokusně novinku: pro děti z Moravy, pro něž je Praha přece jen dost vzdálená a cesta by pro ně byla náročná, bylo uskutečněno rovnocenné předávání knížek prvňáčkům v Knihovně Jiřího Mahena v Brně, kam přijeli vedle organizátorů i Jiří Kahoun a Jiří Fixl.

První dva ročníky projektu jsou tedy na světě a chystá se pomalu třetí. Projekt byl oceněn Zlatou stuhou 2009 za nakladatelský počín, což organizátory velmi těší. Ještě více je však těší podpora ministerstva a především velký zájem dospělých, kteří se začínajícími čtenáři pracují.

Legrační dům / Jiří Kahoun; ilustrace Jiří Fixl. – 1. vyd. Praha : Ústav pro Informace ve vzdělávání, 2009. – 50 s.. ISBN 978-80211-0593-5

Knížka obsahuje přes dvacet veselých povídek, pohádek, básniček a hádanek vhodných pro začínající čtenáře. Jejich hrdiny jsou děti i dospělí, pohádkové bytosti i zvířátka a třeba také autíčka. Knížku otevírá a uzavírá rozhovor začínající čtenářky Klárky s babičkou. Knížka se svými dvanácti a půl tisíci výtisky patří mezi nejčtenější knihy pro děti a mládež v roce 2009.

Zpracovala Ivana Hutařová hutarova@npkk.cz

V tištěné podobě si můžete publikaci objednat v měsíci listopadu 2010 na adrese
Národní pedagogická knihovna Komenského
Mikulandská 5
Praha 1